

INFORMATIVNA BROŠURA ZA HRVATE IZVAN DOMOVINE

Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija Republike Hrvatske
Zagreb, 2007.

Uvodna riječ ministrice

Dragi čitatelji,

Posebno mi je zadovoljstvo predstaviti vam “Informativnu brošuru za Hrvate izvan domovine”, publikaciju Ministarstva vanjskih poslova i europskih integracija namijenjenu svim pripadnicima hrvatskog naroda izvan granica Republike Hrvatske. Kako danas u svijetu živi približno jednak broj Hrvata kao i u domovini, od iznimne je važnosti poboljšati njihovu informiranost o cjelokupnom državnom sustavu; stoga je i razumljiva ideja o nastanku publikacije koja će ponuditi upravo takve informacije. Nedavnom analizom najčešćih upita Hrvata izvan domovine o raznim vidovima javnog života u Republici Hrvatskoj utvrđeno je koja su područja od posebnog interesa za izvandomovinske Hrvate, pa smo ih ovdje nastojali pobliže i pregledno prikazati. Pritom treba istaknuti da jačanje veza između domovinske i iseljene Hrvatske nije ni danas ništa manje važno nego što je bilo u doba stvaranja i obrane samostalne hrvatske države.

Svjesni smo također da jasno formulirani i cjeloviti podaci o raznim propisima i zakonima moraju biti usklađeni s kretanjima koja karakteriziraju doba uznapredovale globalizacije u kojem živimo. Namjera je Ministarstva vanjskih poslova i europskih integracija pružiti informacije o tome na jednom mjestu i na taj način olakšati komunikaciju između Hrvata izvan domovine i državnih institucija unutar nje. Premda s pravom možemo biti zadovoljni, pa i ponosni na dosadašnje uspjehe, ipak je potrebno naglasiti da nas očekuje još mnogo posla u brojnim područjima prilagodbi visokim europskim standardima. Međutim, reforme su nužne prije svega radi razvitka naše zemlje i boljitka svih naših građana.

Posebna pozornost posvećena je stvaranju pozitivne klime za povratak hrvatskih iseljenika, a isto tako i razvoju gospodarske suradnje na ravnopravnoj osnovi te pružanju kvalitetnih i profesionalnih usluga od državnih institucija iseljenicima i povratnicima. Osim toga, istaknuta je i suradnja s mladim hrvatskim naraštajem u inozemstvu, od kojeg Hrvatska s pravom može mnogo očekivati i dobiti.

Hrvati koji žive izvan hrvatskih državnih granica dali su golem doprinos stvaranju slobodne i nezavisne hrvatske države. Stoga je naša moralna i ustavna obveza humanim, pravičnim i demokratskim programima omogućiti što lakšu integraciju obiteljima hrvatskih povratnika u domovinu. U tom smislu, unutar Ministarstva vanjskih poslova i europskih integracija ustrojena je Uprava za hrvatske manjine, iseljeništvo i useljeništvo, u kojoj djeluju Odjel za hrvatske manjine, Odjel za hrvatsko iseljeništvo i Odjel za hrvatsko useljeništvo. Odjeli prate provedbu i poštivanje prihvaćenih europskih standarda u zaštiti manjina, pravni i politički položaj hrvatskog iseljeništva te obavljaju upravne i stručne poslove koji se odnose na pripravu, predlaganje i provedbu mjera za povratak pripadnika hrvatskog naroda i članova njihovih obitelji, a dodjelom stipendija dodatno potiču povratak mlađih generacija.

Iskreno se nadam da će vam ova publikacija dati korisne informacije i olakšati vam uključivanje u društveni, gospodarski i kulturni život u Hrvatskoj. Stoga i ovim putem pozivam sve Hrvate koji razmišljaju o povratku u domovinu da to učine te nam pomognu u društvenom i demokratskom razvijanju i jačanju naše lijepe domovine.

Srdačno,

mr. sc. Kolinda Grabar-Kitarović
ministrica vanjskih poslova i europskih integracija

Izdavač:

Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija Republike Hrvatske

Glavna urednica:

Mirjana Bohanec Vidović

Izvršni urednici:

Bernarda Periš, Dragutin Knežević

Urednici:

Hrvoje Debač, Davor Dujić, Katharina Hinić, Vladimira Matošin, Ivana Nardelli,
Tihana Prepelec

Tisak:

Birotisak d.o.o.

ISBN: 978-953-7010-79-9

Naklada: 5000 primjeraka

Zagreb, 2007.

Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija zahvaljuje na pomoći pri izradi informativne brošure:

Ministarstvu unutarnjih poslova
Ministarstvu obrane
Ministarstvu gospodarstva, rada i poduzetništva
Ministarstvu financija
Ministarstvu znanosti, obrazovanja i športa
Središnjem državnom uredu za e-Hrvatsku
HITRO.HR
Agenciji za promicanje izvoza i ulaganja
Hrvatskom zavodu za zdravstveno osiguranje
Hrvatskom zavodu za mirovinsko osiguranje

CIP zapis dostupan u računalnom katalogu
Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu
pod brojem 643998.

ISBN 978-953-7010-79-9

*Podaci u ovoj publikaciji odgovaraju stanju zaključno s kolovozom 2007. godine

Sadržaj

I.	HRVATSKO DRŽAVLJANSTVO	9
II.	OSOBNI DOKUMENTI	17
III.	INFORMACIJE O GOSPODARSTVU, PODUZETNIŠTVU I RADU U RH	25
	3.1. INFORMACIJE O GOSPODARSTVU U RH.....	27
	A. Gospodarska politika RH.....	27
	B. Glavni sektori i djelatnosti hrvatskoga gospodarstva.....	30
	1. Industrija.....	30
	2. Poljoprivreda, šumarstvo, ribarstvo i proizvodnja hrane, pića i duhana.....	30
	3. Turizam.....	31
	4. Graditeljstvo.....	31
	5. Promet i komunikacije.....	31
	6. Trgovina.....	32
	C. Investicijski okvir u RH.....	32
	D. Dodatni korisni linkovi.....	33
	3.2. INFORMACIJE O PODUZETNIŠTVU U RH.....	34
	A. Kako započeti poduzetničku djelatnost u RH.....	34
	<i>HITRO.HR servis</i>	34
	1. Osnivanje trgovačkog društva.....	35
	• Shematski prikaz koraka za osnivanje trgovačkog društva preko servisa HITRO.HR.....	36
	2. Osnivanje obrta.....	37
	• Shematski prikaz koraka za otvaranje obrta preko servisa HITRO.HR.....	38
	B. Usluge informiranja i poticajne mjere za poduzetništvo.....	38
	1. Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva (MGRP).....	38
	1.1. Zakon o poticanju ulaganja.....	39
	1.2. Slobodne zone u RH.....	40
	1.3. Poduzetničke zone u RH.....	41

1.4. Daljnja poduzetnička infrastruktura.....	41
1.5. Projekti poticanja poduzetništva.....	42
2. Ministarstvo mora, turizma, prometa i razvitka (MMTPR).....	42
2.1. Područja posebne državne skrbi.....	42
2.2. Turizam	43
3. Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodnoga gospodarstva (MPSVG)	43
4. Agencija za promicanje izvoza i ulaganja (APIU)	44
5. Hrvatska banka za obnovu i razvitak (HBOR).....	44
6. Hrvatska Agencija za malo gospodarstvo (HAMAG).....	45
7. Fond za regionalni razvoj RH (FRR RH)	45
8. Hrvatska gospodarska komora (HGK)	46
9. Hrvatska obrtnička komora (HOK)	46
C. Porezni i carinski sustav	47
1. Porezni sustav.....	47
2. Carinski sustav	47
D. Pravo vlasništva nad nekretninama	48
E. Koncesijska prava	48
F. Dodatni korisni linkovi	48
3.3. INFORMACIJE O RADU U RH	49
A. Hrvatski zavod za zapošljavanje (HZZ)	49
B. Dodatni pregled tržišta rada u RH.....	50
C. Dodatni korisni linkovi	50
IV. CARINSKE OLAKŠICE	51
V. PRIZNAVANJE INOZEMNIH VISOKOŠKOLSKIH KVALIFIKACIJA.....	55
VI. PRIZNAVANJE INOZEMNIH ŠKOLSKIH KVALIFIKACIJA.....	59
VII. ZDRAVSTVENO OSIGURANJE.....	65
VIII. MIROVINSKO I INVALIDSKO OSIGURANJE	71
IX. STIPENDIJE ZA UČENIKE I STUDENTE – PRIPADNIKE HRVATSKOG NARODA IZVAN RH.....	75

X.	TEČAJ UČENJA HRVATSKOG JEZIKA (CROATICUM/CROATICA) ZA PRIPADNIKE HRVATSKOG NARODA IZVAN RH	79
XI.	SLUŽENJE VOJNOG ROKA	83

I. HRVATSKO DRŽAVLJANSTVO

Zakonom o hrvatskom državljanstvu (*Narodne novine, 53/91*) uređuje se hrvatsko državljanstvo, odnosno pretpostavke za njegovo stjecanje i prestanak.

Državljanin Republike Hrvatske koji ima i strano državljanstvo, smatra se pred tijelima državne vlasti Republike Hrvatske isključivo hrvatskim državljaninom.

STJECANJE DRŽAVLJANSTVA

Hrvatsko državljanstvo stječe se:

1. podrijetlom
2. rođenjem na teritoriju Republike Hrvatske
3. prirođenjem
4. po međunarodnim ugovorima

1. Podrijetlom stječe hrvatsko državljanstvo dijete:

- čija su oba roditelja u trenutku njegova rođenja hrvatski državljani
- čiji je jedan od roditelja u trenutku rođenja djeteta hrvatski državljanin, a dijete je rođeno u Republici Hrvatskoj
- čiji je jedan od roditelja u trenutku rođenja djeteta hrvatski državljanin, drugi bez državljanstva ili nepoznatog državljanstva, a dijete je rođeno u inozemstvu

3. Prirođenjem može steći hrvatsko državljanstvo stranac koji je podnio zahtjev za primanje u hrvatsko državljanstvo ako udovoljava ovim pretpostavkama:

- da je navršio 18 godina života te da mu nije oduzeta poslovna sposobnost
- da ima otpust iz stranog državljanstva ili dokaz da će otpust dobiti ako bude primljen u hrvatsko državljanstvo
- da je do podnošenja zahtjeva imao prijavljen boravak najmanje pet godina neprekidno na teritoriju Republike Hrvatske
- da poznaje hrvatski jezik i latinično pismo
- da se iz njegova ponašanja može zaključiti da poštuje pravni poredak i običaje u Republici Hrvatskoj i da prihvaća hrvatsku kulturu

Odredbama članka 9. do 16. Zakona o hrvatskom državljanstvu utvrđeni su slučajevi posebnog načina stjecanja hrvatskog državljanstva prirođenjem. U ovim slučajevima stranac može postati dvojni i višestruki državljanin (vidjeti članke 9., 10., 11., 15. i 16.). Iseljenik, kao i njegovi potomci, mogu prirođenjem steći hrvatsko državljanstvo iako ne udovoljavaju pretpostavkama iz članka 8. stavak 1.-4. ovog zakona.

PRESTANAK DRŽAVLJANSTVA

Hrvatsko državljanstvo prestaje:

1. otpustom
2. odricanjem
3. po međunarodnim ugovorima

1. Otpust iz hrvatskog državljanstva može se dati osobi koja je podnijela zahtjev za otpust i koja udovoljava sljedećim uvjetima:

- da je navršila 18 godina života
- da nema smetnji glede vojne obaveze
- da je podmirila dužne poreze, takse i druge javne dadžbine te obaveze prema pravnim i fizičkim osobama u Republici Hrvatskoj za koje postoji izvršni naslov
- da je pravno uredila imovinske obveze iz bračnog odnosa i odnosa roditelja i djece prema hrvatskim državljanima i prema osobama koje ostaju živjeti u Republici Hrvatskoj
- da ima strano državljanstvo ili dokaz da će biti primljena u strano državljanstvo

Otpust iz hrvatskog državljanstva ne može dobiti osoba protiv koje se u Republici Hrvatskoj vodi kazneni postupak zbog djela koje se goni po službenoj dužnosti ili ako je u Republici Hrvatskoj osuđena na kaznu zatvora dok tu kaznu ne izdrži.

ZAHTJEV ZA STJECANJE HRVATSKOG DRŽAVLJANSTVA

Zahtjev se podnosi policijskoj upravi, odnosno postaji po mjestu boravka u Republici Hrvatskoj, a ukoliko je boravak u inozemstvu, tada u nadležnoj diplomatskoj misiji ili konzularnom uredu Republike Hrvatske u inozemstvu.

Pri podnošenju zahtjeva za stjecanje hrvatskog državljanstva treba zaokružiti jednu od pravnih osnova podnošenja zahtjeva kako slijedi:

- temeljem prethodnog mišljenja nadležnog ministarstva
- temeljem državljanstva roditelja koji su prirođenjem stekli hrvatsko državljanstvo (članak 13. Zakona o hrvatskom državljanstvu odnosi se samo na maloljetnu djecu)
- temeljem prijavljenog boravka u Republici Hrvatskoj
- temeljem rođenja u Republici Hrvatskoj
- temeljem braka s hrvatskim državljaninom
- temeljem iseljenja iz Republike Hrvatske ili braka s hrvatskim iseljenikom koji je stekao hrvatsko državljanstvo
- temeljem državljanstva roditelja koji su prirođenjem stekli hrvatsko državljanstvo

- temeljem posvojenja s roditeljskim učinkom
- ponovno stjecanje hrvatskog državljanstva (nakon prestanka hrvatskog državljanstva otpustom)
- temeljem pripadnosti hrvatskom narodu

Uz zahtjev je potrebno priložiti:

- životopis (za iseljenike navesti vrijeme iseljenja iz Republike Hrvatske)
- dokaz o državljanskom statusu (uvjerenje o državljanstvu, ovjerenjena preslika važeće putne isprave odnosno osobne iskaznice s jasno vidljivom fotografijom vlasnika iste)
- izvod iz matice rođenih izdan na propisanom obrascu sukladno međunarodnim ugovorima i konvencijama
- izvod iz matice vjenčanih ne stariji od 6 mjeseci (za osobe u braku) također izdan na propisanom obrascu sukladno međunarodnim konvencijama i ugovorima
- ukoliko se zahtjev podnosi za dijete, potrebno je priložiti dokaz o državljanskom statusu, izvode iz matične knjige rođenih te izvode iz matične knjige vjenčanih zakonskih zastupnika djeteta (rođenog prije 08. listopada 1991. godine)
- ovjerene preslike domovnica ili uvjerenja matičnih ureda o upisu roditelja ili jednog od roditelja podnositelja zahtjeva u knjige hrvatskih državljana, u nedostatku dokaza o hrvatskom državljanstvu roditelja, priložiti za roditelje izvratke iz državnih matica kojima se raspolaže (rođenih ili vjenčanih ili umrlih)
- važeća isprava o identitetu u ovjereoju preslici (osobna karta za stranca)
- vlastoručno potpisana izjava o pripadnosti hrvatskom narodu (uz dokaz o osobnom nacionalnom izjašnjanju u pravnom prometu - ovjerenjena preslika radne knjižice, vojne knjižice, svjedodžbe, indeksa i dr. ili izvornik istih ukoliko je u njima upisan podatak o nacionalnosti; za maloljetne osobe potrebno je priložiti dokaz o osobnom nacionalnom izjašnjanju njihovih roditelja) - popunjava se u svezi stjecanja hrvatskog državljanstva temeljem pripadnosti hrvatskom narodu
- ukoliko se zahtjev podnosi za dijete, potrebno je priložiti dokaz o državljanskom statusu, izvode iz matične knjige rođenih te izvode iz matične knjige vjenčanih zakonskih zastupnika djeteta
- izjavu djeteta starijeg od 14 godina da je suglasno sa zahtjevom
- specijalna punomoć kojom se punomoćnik izričito ovlašćuje za zastupanje u predmetu stjecanja državljanstva (prilaže se ukoliko stranku zastupa punomoćnik)

Prilikom podnošenja zahtjeva za stjecanje hrvatskog državljanstva naplaćuje se u zemlji upravna pristojba prema važećim propisima, a u diplomatskim misijama ili konzularnim uredima sukladno konzularnim pristojbama tarifni broj 74. stavak 1. točka 1. Primitak u hrvatsko državljanstvo ili zahtjev za ponovno stjecanje državljanstva naplaćuje se u iznosu od 55,00 € ili 73,00 USD.

VAŽNE NAPOMENE (ZA POSTUPAK UTVRĐIVANJA DRŽAVLJANSTVA)

- ukoliko se u postupku utvrdi da stranka udovoljava uvjetima za naknadni upis u knjigu državljana, stranka se smatra hrvatskim državljaninom od dana rođenja, a ne od dana upisa
- za osobe koje su državljani neke od država nastalih od bivših republika SFRJ, odlučujuća je činjenica jesu li po propisima koji su važili do 08. listopada 1991. godine stekli neko drugo republičko državljanstvo u okviru bivše SFRJ; u tom slučaju ne udovoljavaju uvjetima za utvrđivanje državljanstva i naknadni upis u knjigu hrvatskih državljana
- postupak utvrđivanja hrvatskog državljanstva provodi se isključivo temeljem članka 30. stavak 1. Zakona o hrvatskom državljanstvu, a ne temeljem članka 4. ili 5. istog Zakona koji se često pogrešno navode kao pravna osnova. Člancima 4. i 5. Zakona propisani su uvjeti stjecanja državljanstva podrijetlom za novorođenu i maloljetnu djecu

ZAHTJEV ZA PRESTANAK HRVATSKOG DRŽAVLJANSTVA

Zahtjev se podnosi policijskoj upravi, odnosno postaji po mjestu boravka u Republici Hrvatskoj, a ukoliko je boravak u inozemstvu, tada nadležnoj diplomatskoj misiji ili konzularnom uredu Republike Hrvatske u inozemstvu.

Otpust iz hrvatskog državljanstva

Uz zahtjev i upitnik za otpust iz hrvatskog državljanstva prilaže se:

- životopis
- dokaz o hrvatskom državljanstvu (domovnica)
- izvadak iz matice rođenih
- izvadak iz matice vjenčanih - ne stariji od 6 mjeseci (za osobe u braku)
- ovjerena preslika putne isprave
- garancija o primitku u strano državljanstvo, zajamčenje ili dokaz o stranom državljanstvu (ukoliko se zahtjev podnosi za dijete, potrebno je priložiti dokaz o državljanском statusu, izvadak iz matice rođenih te izvadak iz matice vjenčanih zakonskih zastupnika djeteta, domovnicu, garanciju, dokaz o državljanском statusu drugog roditelja)
- izjava djeteta starijeg od 14 godina da je suglasno sa zahtjevom
- specijalna punomoć kojom se punomoćnik izričito ovlašćuje za zastupanje u predmetu otpusta iz hrvatskog državljanstva (prilaže se ukoliko stranku zastupa punomoćnik)

U Republici Hrvatskoj naplaćuje se upravna pristojba prema važećim propisima (20,00 kuna), a u diplomatskim misijama ili konzularnim uredima sukladno konzularnim pristojbama tarifni broj 89. zahtjev za prestanak hrvatskog državljanstva (otpustom ili odricanjem) naplaćuje se u iznosu od 518,00 € ili 688,00 USD.

Odricanje od hrvatskog državljanstva

Uz zahtjev se prilaže:

- životopis
- dokaz o hrvatskom državljanstvu (domovnica)
- izvadak iz matice rođenih
- izvadak iz matice vjenčanih - ne stariji od 6 mjeseci (za osobe u braku)
- uvjerenje o prebivalištu u inozemstvu
- izjava o odricanju od hrvatskog državljanstva – vlastoručno potpisana i ovjerena izjava o odricanju od hrvatskog državljanstva s naznačenim datumom
- dokaz o stranom državljanstvu
- ovjerena preslika putne isprave
- izjava djeteta starijeg od 14 godina da je suglasno sa zahtjevom
- specijalna punomoć kojom se punomoćnik izričito ovlašćuje za zastupanje u predmetu odricanja od hrvatskog državljanstva (prilaže se ukoliko stranku zastupa punomoćnik).

UTVRĐIVANJE HRVATSKOG DRŽAVLJANSTVA

Uz zahtjev se prilaže:

- životopis (za iseljenike navesti vrijeme iseljenja iz Republike Hrvatske)
- dokaz o sadašnjem državljanском statusu (uvjerenje o državljanstvu, ovjerena preslika važeće putne isprave odnosno osobne iskaznice)
- izvadak iz matice rođenih djeteta
- dokaz o hrvatskom državljanstvu djeteta (domovnica)
- izvadak iz matice vjenčanih zakonskog zastupnika djeteta
- dokaz o posjedovanju stranog državljanstva (uvjerenje, ovjerena preslika putovnice)
- dokaz o državljanском statusu drugog roditelja
- izvod iz matice vjenčanih (za osobe u braku)
- važeća isprava o identitetu u ovjerenoj preslici
- za osobe koje su se iselile iz Republike Hrvatske u inozemstvo (izvan područja bivše FNRJ/SFRJ), dokaz o prijašnjem jugoslavenskom državljanstvu (stari pasoš, uvjerenje ili svjedodžba o državljanstvu, vojna ili radna knjižica itd.)
- specijalna punomoć kojom se punomoćnik izričito ovlašćuje za zastupanje u predmetu utvrđivanja hrvatskog državljanstva (prilaže se ukoliko stranku zastupa punomoćnik)

U Republici Hrvatskoj upravna pristojba naplaćuje se prema važećim propisima, a u diplomatskim misijama ili konzularnim uredima sukladno konzularnim pristojbama tarifni broj 74. stavak 1. točka 1. naplaćuje se pristojba u iznosu od 41,00 € ili 55,00 USD.

Postupci utvrđivanja hrvatskog državljanstva provode se za osobe koje su svojstvo hrvatskog državljanina stekle po propisima važećim do dana stupanja na snagu Zakona o hrvatskom državljanstvu (08. 10. 1991.), a greškom nisu upisane u knjigu državljana.

Za sve informacije u svezi državljanstva mjerodavno je:

Ministarstvo unutarnjih poslova

Savska 39

10000 Zagreb

Republika Hrvatska

<http://www.mup.hr/>

II. OSOBNI DOKUMENTI

PUTNE ISPRAVE

Zakonom o putnim ispravama hrvatskih državljana (*Narodne novine*, 77/99) regulirana su prava, obveze i postupak izdavanja putnih isprava.

Hrvatski državljanin pod uvjetima propisanim Zakonom ima pravo na putnu ispravu. Putna isprava je javna isprava kojom se dokazuje identitet i hrvatsko državljanstvo. Građanin je dužan nositi važeću putnu ispravu kada putuje u inozemstvo, osim ako međunarodnim ugovorom nije drukčije uređeno. Građanin može imati samo jednu putnu ispravu iste vrste.

Putne isprave su:

- putovnica
- zajednička putovnica
- diplomatska putovnica
- službena putovnica
- putni list
- putne isprave koje se izdaju na osnovu međunarodnog ugovora

PUTOVNICA

Putovnica se izdaje za neograničen broj putovanja u inozemstvo.

IZDAVANJE PUTOVNICE

Putovnicu izdaje policijska uprava, odnosno policijska postaja nadležna prema mjestu prebivališta podnositelja zahtjeva.

U hitnim slučajevima (liječenje, bolest, smrt člana obitelji, neodgodiv službeni put), putovnicu može izdati policijska uprava, odnosno policijska postaja na čijem području podnositelj zahtjeva nema prebivalište.

Ako građanin boravi u inozemstvu duže od tri mjeseca neprekidno, putovnicu može izdati i diplomatska misija ili konzularni ured Republike Hrvatske u inozemstvu na čijem području građanin boravi. Iznimno, građaninu kojemu je nestala putovnica, a mora ostati u inozemstvu duže od 30 dana radi liječenja, službenog posla, školovanja, specijalizacije ili drugih opravdanih razloga, putovnicu može izdati diplomatska misija ili konzularni ured Republike Hrvatske na čijem području građanin boravi.

Zahtjev za izdavanje putovnice podnosi se osobno na obrascu br. 5, kojeg podnositelj zahtjeva dobiva u policijskoj upravi, odnosno policijskoj postaji. Za maloljetne, odnosno poslovno nesposobne osobe, zahtjev za izdavanje putovnice podnosi roditelj, odnosno zakonski zastupnik.

Za izdavanje putovnice potrebno je priložiti:

- osobnu iskaznicu ili drugu ispravu na temelju koje se može provjeriti identitet i hrvatsko državljanstvo
- popunjeni obrazac zahtjeva za izdavanje putovnice (obrazac br. 5)
- dokaz o uplati iznosa od 150,00 kuna na račun Ministarstva unutarnjih poslova (posebnom uplatnicom koja se dobije u policijskoj upravi, odnosno policijskoj postaji)
- upravna pristojba u državnim biljezima u iznosu od 70,00 kuna
- fotografije - 3,5 x 4,5 cm (naglasak fotografu da je fotografija za putovnicu)
- staru putnu ispravu, koja će se poništiti i vratiti
- za malodobnu djecu: izvod iz matice rođenih i domovnica (školska djeca moraju biti prisutna radi potpisivanja zahtjeva)

Ukoliko se zahtjev za izdavanje putovnice podnosi u diplomatskim misijama ili konzularnim uredima, sukladno konzularnim pristojbama tarifni broj 76. naplaćuju se pristojbe:

- za izdavanje putovnice osobama starijim od 27 godina110,00 € ili 145,00 USD
- za izdavanje putovnice osobama mlađim od 27 godina82,00 € ili 109,00 USD
- za izdavanje putnog lista 44,00 € ili 58,00 USD

NESTANAK PUTOVNICE

Građanin je dužan bez odgode prijaviti nestanak putne isprave ili njezino pronalaženje. Nestanak ili pronalaženje putne isprave prijavljuju se policijskoj upravi, odnosno policijskoj postaji, ako je putna isprava nestala ili pronađena u Republici Hrvatskoj, odnosno najbližoj diplomatskoj misiji ili konzularnom uredu Republike Hrvatske u inozemstvu, ako je putna isprava nestala ili pronađena u inozemstvu.

Nakon provedenog postupka i utvrđivanja okolnosti nestanka putne isprave, nestala putna isprava se rješenjem proglašava nevažećom, **a za donošenje rješenja građanin plaća upravnu pristojbu po tarifnim brojevima 1. i 2. Tarife uz Zakon o upravnim pristojbama u ukupnom iznosu iznosu od 70,00 kuna** (20,00 + 50,00 kuna).

Rješenje o proglašavanju putne isprave nevažećom građanin daje oglasiti u *Narodnim novinama* o svom trošku, nakon čega može podnijeti zahtjev za izdavanje nove putovnice.

PREBIVALIŠTE - BORAVIŠTE

Prebivalište je mjesto u kojem se građanin naselio s namjerom da u njemu stalno živi. **Boravište** može biti uobičajeno i privremeno. Uobičajeno boravište je mjesto u kojem građanin trajnije boravi bez namjere da se u tom mjestu naseli, a privremeno boravište je mjesto u kojem se građanin zadržava do 30 dana.

Građani su dužni prijaviti i odjaviti prebivalište, prijaviti uobičajeno boravište te promjenu adrese stanovanja.

Prijava se podnosi policijskoj upravi, odnosno policijskoj postaji prema mjestu u kojem se želi prijaviti ili odjaviti prebivalište, odnosno prijaviti uobičajeno boravište i promjena adrese stanovanja.

Prva prijava prebivališta

Potrebni su:

- izvod iz matice rođenih
- domovnica
- dokaz o identitetu
- dokaz kojim se potkrepljuju činjenice na kojima se temelji zahtjev za prijavu prebivališta
- popunjeni obrazac prijave prebivališta (obrazac br. 1)

Promjena prebivališta

Potrebni su:

- potvrda o odjavi prethodnog prebivališta
- osobna iskaznica
- popunjeni obrazac prijave prebivališta
- dokaz kojim se potkrepljuju činjenice na kojima se temelji zahtjev

Odjava prebivališta

Potrebni su:

- osobna iskaznica
- popunjeni obrazac odjave prebivališta

Prijava boravišta

Potrebni su:

- osobna iskaznica
- popunjeni obrazac prijave boravišta
- dokaz kojim se potkrepljuju činjenice na kojima se temelji zahtjev

Prijava vrijedi najduže godinu dana.

Dokaz kojim se potkrepljuju činjenice na kojima se temelji zahtjev

Sukladno Zakonu o općem upravnom postupku (*Narodne novine*, 53/91) osoba je dužna odgovarajućim dokazima potkrijepiti činjenično stanje na kojem temelji zahtjev za prijavu prebivališta ili boravišta u određenom mjestu i na određenoj adresi. Kao dokaz kojim se potkrepljuju činjenice na kojima se temelji zahtjev za prijavu ili odjavu prebivališta ili prijavu uobičajenog boravišta ili promjenu adrese stanovanja, može se priložiti:

- vlasnički list
- ugovor o kupoprodaji
- ugovor o najmu ovjeren kod javnog bilježnika
- izjava stanodavca tj. vlasnika stana o suglasnosti za prijavu dana pred službenikom kod kojeg se podnosi zahtjev ili ovjeren kod javnog bilježnika

OSOBNNA ISKAZNICA

Osobna iskaznica je javna isprava kojom državljanin Republike Hrvatske dokazuje identitet, hrvatsko državljanstvo, spol, datum rođenja, prebivalište i adresu stanovanja. Osobna iskaznica može služiti i kao putna isprava ukoliko je to međunarodnim ugovorom određeno.

Osoba starija od 16 godina života koja ima prebivalište u Republici Hrvatskoj dužna je imati osobnu iskaznicu. Pravo na osobnu iskaznicu ima i osoba starija od 15 godina života.

Osobna iskaznica izdaje se s rokom važenja od 10 godina. Osobama mlađim od 27 godina života osobna iskaznica izdaje se s rokom važenja od 5 godina, a osobama starijim od 65 godina života osobna iskaznica izdaje se bez roka važenja.

Osobnu iskaznicu izdaje policijska uprava, odnosno policijska postaja prema prebivalištu podnositelja zahtjeva.

Zahtjev za izdavanje osobne iskaznice podnosi se na propisanom obrascu a popunjava se na hrvatskom jeziku i latiničnim pismom. Uz zahtjev se prilažu dvije fotografije (3,5 cm x 4,5 cm) koje vjerno prikazuju osobu koja podnosi zahtjev za izdavanje osobne iskaznice. Uz zahtjev se daje na uvid i ranije izdana osobna iskaznica ili druga isprava s fotografijom iz koje se može utvrditi identitet i hrvatsko državljanstvo.

Pri podnošenju zahtjeva podnositelj je dužan dati točne i istinite podatke, koji se upisuju u osobnu iskaznicu te potpis i otisak papilarnih linija.

Osobna iskaznica prestaje važiti i prije isteka roka na koji je izdana ako:

- je osoba umrla
- joj je prestalo hrvatsko državljanstvo
- je odjavila prebivalište u Republici Hrvatskoj ili je brisana iz evidencije prebivališta

Osoba je dužna imati kod sebe osobnu iskaznicu i dati je na uvid zakonom ovlaštenim osobama. U slučaju nestanka osobne iskaznice osoba je dužna bez odgode prijaviti nestanak ili pronalazak osobne iskaznice najbližoj policijskoj upravi, odnosno policijskoj postaji. Ako je

osobna iskaznica nestala ili pronađena u inozemstvu, osoba je dužna njezin nestanak ili pronalazak prijaviti diplomatskoj misiji ili konzularnom uredu Republike Hrvatske koji će o tome obavijestiti nadležnu policijsku upravu, odnosno policijsku postaju. Policijska uprava ili postaja nestalu osobnu iskaznicu rješenjem proglašava nevažećom. U roku od 3 dana od dana primitka rješenja o proglašavanju osobne iskaznice nevažećom, osoba je dužna nestanak oglasiti u *Narodnim novinama* o svom trošku.

VOZAČKA DOZVOLA

Zahtjev za izdavanje vozačke dozvole podnosi se na propisanom obrascu u policijskoj upravi, odnosno postaji prema mjestu prebivališta. Uz zahtjev se prilaže:

- uvjerenje o položenom vozačkom ispitu
- liječničko uvjerenje (ne starije od 6 mjeseci)
- dvije fotografije veličine 3 cm x 3,5 cm
- 35,00 kuna u državnim biljezima
- uplatnica na iznos od 35,00 kuna na račun Ministarstva unutarnjih poslova za obrazac vozačke dozvole
- osobna iskaznica

Hrvatski državljanin koji se iz inozemstva vrati u Republiku Hrvatsku može na temelju važeće inozemne vozačke dozvole upravljati motornim vozilom na teritoriju Republike Hrvatske do godinu dana od dana ulaska u Republiku Hrvatsku, nakon čega se inozemna vozačka dozvola zamjenjuje za hrvatsku vozačku dozvolu za što je potrebno priložiti:

- inozemnu vozačku dozvolu
- prijevod inozemne vozačke dozvole kod ovlaštenog sudskog tumača, ukoliko se iz iste ne može utvrditi za koje kategorije je izdana i vrijedi li, odnosno da joj nije protekao rok valjanosti više od 6 mjeseci
- uvjerenje o duševnoj i tjelesnoj sposobnosti (ne starije od 6 mjeseci)
- osobnu iskaznicu
- dvije fotografije veličine 3 cm x 3,5 cm
- upravnu pristojbu u iznosu od 70,00 kuna u državnim biljezima
- uplatnicu na iznos od 35,00 kuna na račun Ministarstva unutarnjih poslova za obrazac vozačke dozvole

REGISTRACIJA VOZILA

Registraciju vozila obavljaju policijske uprave odnosno policijske postaje prema prebivalištu ili sjedištu vlasnika vozila, po sljedećem postupku:

Vlasnik uvezenog vozila (novog ili rabljenog) obraća se stanici za tehnički pregled vozila uz prilaganje:

- dokaza o vlasništvu vozila
- jedinstvene carinske deklaracije

Stanica za tehnički pregled popunjava prometnu dozvolu, knjižicu vozila (bez ovjere) i registracijski list, naplaćuje propisana davanja, nakon čega se vlasnik vozila obraća nadležnoj policijskoj upravi, odnosno policijskoj postaji za registraciju vozila te prilaže:

- dokaz o vlasništvu vozila
- jedinstvenu carinsku deklaraciju
- dokaz o plaćenim propisanim davanjima (obvezno osiguranje, godišnja naknada za ceste, posebna naknada za okoliš)
- registracijski list
- dokaz o identitetu

Troškovi:

- obvezno osiguranje, godišnja naknada za ceste, posebna naknada za okoliš (ovisno o vrsti vozila)
- 35,00 kuna za obrazac prometne dozvole
- 35,00 kuna za obrazac knjižice vozila
- 35,00 kuna u državnim biljezima
- registarske pločice (75 kn za osobna vozila, 42 kn za moped, 53 kn za motocikle i priključna vozila)

Tehnička ispravnost vozila dokazuje se ovjerenim obrascima registracijskog lista koji izdaje stanica za tehnički pregled vozila. Važenje prometne dozvole produžiti će se nakon što stanica za tehnički pregled vozila ovjeri tehničku ispravnost vozila.

Registracija vrijedi godinu dana, odnosno potrebno ju je godišnje obnavljati.

Za sve informacije u svezi putnih isprava, osobne iskaznice, prebivališta, boravišta, vozačke dozvole i registracije vozila mjerodavno je:

Ministarstvo unutarnjih poslova

Savska 39

10000 Zagreb

Republika Hrvatska

<http://www.mup.hr/>

III. INFORMACIJE O GOSPODARSTVU, PODUZETNIŠTVU I RADU U REPUBLICI HRVATSKOJ

Glavni prioriteti **gospodarskog programa** Vlade RH su:

- povećanje izvoza
- poticanje domaćih i stranih ulaganja
- razvoj poduzetništva i tehnologije
- poticanje zapošljavanja
- dinamičnije uključivanje Republike Hrvatske u međunarodne gospodarske procese

Da bi se ove smjernice djelotvorno provodile, potrebni su **gospodarski protagonisti** koji pružaju **informacije** i **usluge**, te **poticajne mjere**, osiguravajući time dugoročni razvoj RH.

Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija RH (MVPEI RH), putem svoje početne web stranice (www.mvpei.hr) nudi link „**Hrvatska gospodarska diplomacija**“. Ovdje hrvatski izvoznici, domaći i strani ulagači imaju pristup **informacijama** koje im mogu biti od značaja u svim segmentima njihova **poslovnog interesa u RH**, ali i u **inozemstvu**.

Namjera Hrvatske gospodarske diplomacije MVPEI-a je, u suradnji s:

- **Ministarstvom gospodarstva, rada i poduzetništva** (MGRP)
- **Agencijom za promicanje izvoza i ulaganja** (APIU)
- i drugim hrvatskim institucijama uključenima u razvoj gospodarskih odnosa na međunarodnom planu,

utvrditi prioritetna tržišta, te izvozne mogućnosti i ulagačke interese, kako bi spektar djelovanja hrvatske gospodarske diplomacije usmjerili upravo na ta područja i postigli maksimalnu učinkovitost u radu diplomatsko-konzularnih predstavništava RH u svijetu.

Hrvatska gospodarska diplomacija ove ciljeve ostvaruje neposrednim kontaktima s institucionalnim partnerima, te pružanjem potpore potencijalnim ulagačima, posebice u smislu kvalitetnog informiranja o zakonskoj regulativi i prilikama za ulaganje u hrvatsko gospodarstvo.

3.1. INFORMACIJE O GOSPODARSTVU U RH

A. Gospodarska politika RH

Gospodarske reforme u proteklom razdoblju uspješno su provedene.

- Kao srednjoeuropska i mediteranska zemlja RH ima godišnju stopu rasta **BDP*-a** oko **4%** u proteklih desetak godina (**Bruto domaći proizvod: ukupna vrijednost roba i usluga koja se proizvede u godinu dana*).
- Zadnji **makroekonomski pokazatelji** gospodarstva RH utvrđuju da se nastavlja rast BDP-a i industrijske proizvodnje, te se snižava deficit državnog proračuna.

Republika Hrvatska se integrirala u **međunarodne gospodarske procese**:

- **Ulaskom u Svjetsku trgovinsku organizaciju (WTO)** Hrvatska je pokazala spremnost za izazove globalne liberalizacije svjetskog tržišta, te aktivno usklađuje svoju legislativu s WTO standardima. Posebna pažnja posvećuje se liberalizaciji trgovine baziranoj prvenstveno na uzajamnim bilateralnim ugovorima o slobodnoj trgovini usklađenim sa standardima Europske unije (EU) i WTO-a.
- Hrvatska provodi Program za uklanjanje administrativnih barijera u sklopu Zajma za strukturne prilagodbe sa **Svjetskom bankom**.
- Hrvatska blisko surađuje i s **Međunarodnim monetarnim fondom (IMF)**. Prema ocjeni IMF-a, Hrvatska je zrela da samostalno i odgovorno vodi makroekonomsku politiku.
- RH se aktivno uključila u **europske integracijske procese**:
 - Pakt o stabilnosti
 - Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju EU
 - Članstvo u CEFTA-i (*Central European Free Trade Association*, Srednjoeuropski sporazum o slobodnoj trgovini)
 - Sudionica SEECF-a (*South-East European Cooperation Proces*, Proces suradnje u Jugoistočnoj Europi)
 - **Otvaranje pregovora za članstvo u EU** (3. listopada 2005. godine):
 - uz pretpristupne programe financijske i tehničke pomoći EU
 - proces analitičkog pregleda i ocjene usklađenosti zakonodavstva Hrvatske sa zakonima EU – **screening** – završen je (listopad 2006.)
 - trenutačno traju pregovori po poglavljima (35) s preuzimanjem obveze ispunjavanja **benchmarka** (mjerila) za zatvaranje poglavlja
Pristup EU osigurava budućnost u dugoročno sigurnom, demokratski stabilnom i gospodarski razvijenom okružju koje omogućuje razvitak RH te rast životnog standarda njenih građana. Također, pregovori s EU potiču inozemna ulaganja u hrvatsko gospodarstvo.

Vlada Republike Hrvatske u smislu gospodarenja i suradnje s regionalnim, ali i s globalnim tržišnim partnerima, posebno je stavila naglasak na:

- stvaranje **povoljnog poslovnog okruženja** usklađenog s poslovnim okruženjem i standardima koje prevladava u Europskoj uniji i zemljama razvijenog tržišnoga gospodarstva
- daljnji razvitak tržišnoga gospodarstva, poticanje privatnih ulaganja, promociju međunarodne konkurentnosti te poduzetničkih i tržišnih sloboda
- razvijanje **institucijske podrške i programa** za ostvarenje gospodarskih ciljeva posljednjih godina:

- **Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja**

S ciljem promoviranja sustava tržišnog natjecanja, Hrvatski sabor je u rujnu 1995. osnovao Agenciju za zaštitu tržišnog natjecanja (AZTN), koja obavlja upravne i stručne poslove u svezi sa zaštitom tržišnog natjecanja te poslove odobravanja, nadzora provedbe i povrata općih i pojedinačnih državnih potpora (vidi www.aztn.hr).

- **Nacionalno vijeće za konkurentnost**

Usmjerena je pozornost na povećanje konkurentnosti hrvatskih proizvoda i usluga radi postizanja tržišne fleksibilnosti, što će pridonijeti rješavanju pitanja nezaposlenosti. S tim u svezi osnovano je u veljači 2002. Nacionalno vijeće za konkurentnost, s namjerom trajnog promoviranja i poticanja potrebe razvoja konkurentnosti i produktivnosti nacionalnoga gospodarstva s ciljem osiguranja održivog rasta životnog standarda.

Više informacija: www.konkurentnost.hr

- **HITRO.HR**

U svrhu jačanja poduzetništva, tijekom 2005. pokrenut je **servis Vlade Republike Hrvatske HITRO.HR** (www.hitro.hr) s ciljem pojednostavljenja i ubrzanja komunikacije građana i budućih poduzetnika s tijelima državne uprave. HITRO.HR na *one-stop-shop* principu (sve na jednom mjestu) pomaže poduzetnicima pri registraciji tvrtke i obrta.

- **e-Hrvatska**

Vrlo aktivan je i Vladin program e-Hrvatska (vidi www.e-hrvatska.hr) koji obuhvaća napore Vlade RH da hrvatsko društvo transformira u informacijsko društvo. Program e-Hrvatska 2007. podijeljen je u nekoliko područja: e-Uprava, e-Pravosuđe, e-Obrazovanje, e-Zdravstvo i e-Poslovanje.

- **Zajedničko djelovanje hrvatskih znanstvenih stručnjaka, gospodarstvenika i vladinih resora**

U cilju poboljšanja investicijskog ozračja i izgradnje snažnog imidža Hrvatske kao poželjnog investicijskog odredišta u regionalnom i globalnom smislu, razvija se zajedničko djelovanje hrvatskih znanstvenih stručnjaka, gospodarstvenika i resora Vlade.

- **Hrvatska izvozna ofenziva (HIO)**

Za uspješno hrvatsko gospodarstvo, veći rast BDP-a, veći životni standard te više zaposlenih potrebna je usmjerenost ka izvozu. U tom je smislu 22. siječnja 2007. godine predstavljena Hrvatska izvozna ofenziva (HIO). Riječ je o prvoj hrvatskoj izvoznoj strategiji u povijesti Republike Hrvatske čiji su ciljevi:

- povećanje ukupnog broja tvrtki izvoznika za 25 posto
- promjena strukture izvoza
- povećanje konkurentnosti proizvodnje repromaterijala i komponenti za složene proizvode i
- osnivanje šest izvoznih klastera (Voda, Mala brodogradnja, Tekstil-odjeća, ICT-rješenja, Drvo-namještaj i Marikultura-hrvatska riba).

Nositelj projekta je Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva (MGRP), a partneri su Hrvatski izvoznici (HIZ), Hrvatska gospodarska komora (HGK), Hrvatska obrtnička komora (HOK), Hrvatska udruga poslodavaca (HUP) i Hrvatska banka za obnovu i razvitak (HBOR).

Predviđeno je i osnivanje posebnog **Centra za standarde i certifikate**, koji će poduzetnicima osiguravati sve certifikate, a MGRP će sufinancirati dobivanje tih standarda. Također, namjerava se osnovati šest centara koji će spajati proizvodnju s inovacijama i

znanosti, odnosno sveučilišta i učilišta s poduzetnicima, a tu je i mjera supstitucije uvoza, odnosno proizvodnje proizvoda kojih do sada nije bilo.

Više informacija: www.izvoz.hr i www.hrvatski-izvoznici.hr

B. Glavni sektori i djelatnosti hrvatskoga gospodarstva

Hrvatsko gospodarstvo razvija se u moderno i dinamično gospodarstvo, a u strukturi domaćeg proizvoda (BDP) na sektor usluga otpada nešto više od dvije trećine ukupne vrijednosti, na poljoprivredu 6,2%, građevinarstvo 5,9%, a ostatak od 20,5%, otpada na industriju.

Kao sektori budućnosti prepoznati su sektori informacijsko-komunikacijskih tehnologija (ICT), poslovnih usluga i sektor biotehnologije.

1. Industrija

(rudarstvo, vađenje, prerađivačka industrija i opskrba električnom energijom, plinom i vodom)

Oko četvrtine ukupne radne snage zaposleno je u industriji, koja ostvaruje **20,5% BDP-a**.

Glavni **izazovi** industrijskog razvoja su:

- jačanje izvozne konkurentnosti
- ulaganje u industrijske grane širokog spektra s naglaskom na uvođenje suvremenih tehnoloških i upravljačkih modela
- uvođenje standarda kvalitete
- udovoljavanje ekološkim zahtjevima i postizanje troškovne učinkovitosti

Najsnažnije **izvozno orijentirane** industrijske **grane** su:

- brodogradnja
- proizvodnja naftnih derivata
- proizvodnja kemikalija i kemijskih proizvoda
- proizvodnja prehrambenih proizvoda i dr.

U sljedećem razdoblju očekuje se nastavak trenda rasta industrijske proizvodnje, posebno u industrijama povezanim za zaštitu okoliša i gospodarenjem otpadom te u područjima energetike i energetske učinkovitosti.

2. Poljoprivreda, šumarstvo, ribarstvo i proizvodnja hrane, pića i duhana

U ukupnom **BDP-u**, sektori **poljoprivrede i ribarstva** pokrivaju **6,2%** i zapošljavaju oko 6% ukupne radne snage.

Raznolikost klime, reljefa i tla omogućuje širok poljoprivredni proizvodni asortiman:

- **Ratarstvo** pokriva domaće potrebe za žitaricama i šećerom te veći dio potreba za industrijskim biljem. Od oko 3 milijuna hektara poljoprivrednih površina obrađuje se 63%, a ostalo su pašnjaci. Od ukupno obradive površine, 67% je u privatnom vlasništvu.
- **Voćnjaci i maslinici** prostiru se na 66.000 ha, a vinogradi na 50.000 ha, s više od 90% u privatnom vlasništvu.
- **Stočarstvo** ima veliku važnost, a proizvodnjom peradi RH je postigla samodostatnost. Svjetski poznati proizvodi te poljoprivredne grane su slavonski kulen, dalmatinski i istarski pršut te paški sir.
- **Ribarstvo i prerada ribe** tradicionalne su djelatnosti, a godišnje oko 30-ak tvrtki proizvede oko 14.000 tona prerađevina od čega 50% čine konzervirane srdele.
- **Šumarstvo** čini oko 2 milijuna hektara šuma, od čega je oko 80% u državnom, a ostatak u privatnom vlasništvu. Bukva je najzastupljenija vrsta, a jela, smreka i jasen koriste se za izradu masivnog namještaja. Slavonski hrast (*quercus robur*) po svojoj kvaliteti spada u red najtraženijih proizvoda u svijetu.
- **Industrija hrane, pića i duhana** u ukupnom BDP-u **prerađivačke industrije** u Hrvatskoj sudjeluje s 21,1%, a tvrtke u hrvatskoj prehrambenoj industriji spadaju među uspješnije tvrtke u gospodarstvu.

3. Turizam

Posljednjih godina Hrvatsku svrstavaju u jednu od turističkih destinacija u Europi s najbržim stopama rasta. U ukupnom **BDP-u** turizam sudjeluje sa **20,3%**.

- Hrvatska je nesumnjivo važna turistička destinacija na Mediteranu, ima dugu turističku tradiciju i velike razvojne mogućnosti, posebno u selektivnom turizmu te u turističkoj ponudi koja neće nužno ovisiti o sezonskim trendovima.
- Posebno se predviđa afirmacija turističkih sadržaja usmjerenih na etnoturizam, lovni, kongresni, kulturni turizam i odmor u prirodi.
- Gospodarska važnost turizma ogleđa se i u mogućnosti razvoja ponude domaćih proizvoda u hotelijerstvu, kao i učinak visokokvalitetne promocije ukupne domaće ponude proizvoda i usluga ujedinjavanjem turističkih koncepata.

4. Graditeljstvo

Posljednjih godina graditeljstvo ostvaruje **5,9% BDP-a**.

- U sljedećem razdoblju teži se dostignuću udjela od približno 10% BDP-a, kakav se ostvaruje u zemljama EU-a.
- Trend restrukturiranja građevinske djelatnosti u Hrvatskoj u skladu je s modernim europskim trendovima gdje se male i srednje tvrtke lakše prilagođavaju suvremenim zahtjevima tržišta.

5. Promet i komunikacije

Prometni sektor i sektor komunikacija čine **8,8% BDP-a**.

- Povoljan geografski položaj omogućuje razvijanje prometne infrastrukture i prometnih djelatnosti kao jednog od važnijih čimbenika sveukupnog gospodarskog i društvenog razvitka zemlje.
- Hrvatska ima oko 28.000 km **cesta** s tvrdom podlogom, uključujući i oko 1.000 km autocesta.
- Oko 2.700 km **pruga** Hrvatske željeznice su u uporabi. HŽ ulaže u projekte modernizacije, kao npr. u nabavu nagibnih vlakova.
- Sve se više ulaže i u djelatnosti luka, posebno **luke** Rijeka, Ploče, Split i Zadar, pomorskog i riječnog brodarstva.
- Važnu ulogu imaju i **zračne luke** – Zagreb, Split, Dubrovnik, Zadar, Rijeka, Pula i Osijek – namijenjene međunarodnom prometu te tri zračna pristaništa – Brač, Lošinj i Vrsar – za prihvat i otpremu manjih zrakoplova komercijalnih namjena.
- Očit je napredak u liberalizaciji **telekomunikacija** (TK operateri i Internet provideri). U fiksnoj mreži, prema podacima Ministarstva mora, turizma, prometa i razvitka RH, djeluju devet, a u mobilnoj mreži tri operatera.

6. Trgovina

Distributivna trgovina pridonosi s oko **10%** u stvaranju dodane vrijednosti u **BDP-u**, te zauzima značajno mjesto u ukupnom gospodarstvu Hrvatske.

U toj djelatnosti:

- posluje oko 37% gospodarskih subjekata
- zapošljava se oko 15% od ukupnog broja zaposlenih u gospodarstvu RH

Otvorenost trgovine potvrđuje i nazočnost inozemnih lanaca širom Hrvatske, čime se ostvaruje i visok stupanj konkurentnosti.

C. Investicijski okvir u RH

Privlačenje **ulaganja**, kako **domaćih** tako i **inozemnih**, predstavlja jedan od glavnih gospodarskih prioriteta Vlade RH. Stoga donošenje novog **Zakona o poticanju ulaganja** (*Narodne novine*, br. 138/06, vidi www.nn.hr) predstavlja ključan korak u tim nastojanjima.

- Novi Zakon pruža transparentan i cjelovit sustav poticajnih mjera te poreznih i carinskih povlastica usmjerenih jačanju proizvodno-prerađivačkih aktivnosti i korištenju novih tehnologija, intenziviranju razvojno-istraživačkih aktivnosti i poticanju zapošljavanja. Njegovim stupanjem na snagu pruža se poticajan, siguran i stabilan temelj ulagačima u Hrvatsku. Ujedno, vrši se usklađivanje područja reguliranja državnih i regionalnih potpora s pravom Europske unije. Zakon je **usmjeren poticanju** uspješnih poduzetnika i investitora koji su **generatori novostvorene vrijednosti**.
- Pri **Ministarstvu gospodarstva, rada i poduzetništva** (MGRP) djeluje Uprava za poticanje ulaganja i izvoz, mjerodavna za primjenu Zakona o poticanju ulaganja, odnosno za

davanje poticajnih mjera, poreznih i carinskih povlastica kako domaćim, tako i inozemnim investitorima. U sklopu Uprave ustrojeni su odjeli za poticanje ulaganja i investicije, za razvoj slobodnih zona, clustera i potporu izvozu, te za poduzetničku infrastrukturu.

- U RH djeluje također **Agencija za promicanje izvoza i ulaganje** (APIU), čije su osnovne aktivnosti privlačenje i realizacija kvalificiranih ulagačkih projekata koji uključuju proizvodnju roba i usluga **visoke dodane vrijednosti** namijenjene izvozu, te onih projekata koji će generirati nova radna mjesta (vidi www.apiu.hr).

Na domaćem planu, uz osiguranje **političke stabilnosti**, Vlada glede boljih uvjeta za ulaganje provodi:

- politiku makroekonomske stabilnosti i kontrole nad javnim financijama
- poboljšanje fiskalne uravnoteženosti i kontrole proračunskih troškova
- poticanje razvoja malog i srednjeg poduzetništva
- regulaciju i liberalizaciju tržišta energenata
- privatizaciju velikih poduzeća javnog sektora
- jačanje regulacijskih i nadzornih mehanizama u financijskom sektoru

Također, restriktivnom monetarnom politikom Hrvatske narodne banke osigurana je **stabilnost** i interna konvertibilnost **domaće valute**.

Napomena: Dodatne informacije, poput **statističkih pokazatelja o gospodarstvu u RH**, i sl., možete potražiti na web stranici Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva (MGRP) www.mingorp.hr, Hrvatske gospodarske komore (HGK) www.hgk.hr, Državnog zavoda za statistiku www.dzs.hr i Hrvatske narodne banke www.hnb.hr.

D. Dodatni korisni linkovi

Vlada Republike Hrvatske	www.vlada.hr
Ministarstvo financija RH	www.mfin.hr
Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga	www.hanfa.hr
Hrvatski fond za privatizaciju	www.hfp.hr
Službeni Internet portal Europske unije	europa.eu
Europska komisija	ec.europa.eu
Delegacija Europske komisije u RH	www.delhrv.cec.eu.int/hr
Središnji državni ured za razvojnu strategiju i koordinaciju fondova Europske unije (SDURF)	www.strategija.hr
Hrvatska informacijsko-dokumentacijska referalna agencija (HIDRA)	www.hidra.hr
Institut za međunarodne odnose	www.imo.hr
Institut za javne financije	www.ijf.hr
Ekonomski institut	www.eizg.hr

3.2. INFORMACIJE O PODUZETNIŠTVU U RH

Za poduzetnike važno je znati da su strana ulaganja u Hrvatskoj zaštićena odredbama Ustava Republike Hrvatske, a regulirana su **Zakonom o trgovačkim društvima** i **Zakonom o poticanju ulaganja**.

Pravni okvir za inozemna **ulaganja** u Hrvatskoj postavljen je tako da se **ne pravi razlika** između **domaćih** i **inozemnih** ulaganja.

- Sve ono što je moguće u odnosima domaćih ulagača, moguće je i kada stranci ulažu kapital.
- Inozemni ulagač stječe pravo i na dodatna jamstva.
- Dobit ostvarenu izravnim ulaganjima nakon oporezivanja u RH strani ulagači mogu slobodno prenijeti u inozemstvo, a po prestanku ulaganja nakon podmirivanja svih zakonskih obveza uloženi kapital može se slobodno prenijeti iz zemlje u inozemstvu (*Free profit repatriation and free transfer of invested capital*).
- Kada inozemni ulagač osniva ili sudjeluje u osnivanju trgovačkih društava u Hrvatskoj, stječe prava i preuzima obveze pod istim uvjetima i ima isti položaj kao i domaći ulagač, pod uvjetom uzajamnosti koja se pretpostavlja.

O zakonu o strancima: *Temeljem članka 2. stavka 1. Zakona o strancima – „Narodne novine“, broj: 109/03- strancem se smatra osoba koja nije hrvatski državljanin.*

- **Stranac** može raditi u RH na temelju **radne** ili **poslovne** dozvole.
- Da bi mogao **poslovati** u RH, stranac prethodno mora ishoditi **poslovnu dozvolu** („vrsta privremenog boravka“). Poslovna dozvola **istodobno je odobrenje boravka i rada** na području RH.
 - Zahtjev za izdavanje poslovne dozvole (**obrazac 1a Pravilnika o statusu stranaca u Republici Hrvatskoj**) podnosi se policijskoj upravi, odnosno policijskoj postaji prema mjestu boravka.
 - Uz zahtjev za izdavanje poslovne dozvole stranac je dužan priložiti **dokaz o registraciji trgovačkog društva** ili **obrta** itd.

Više informacija na web stranici Ministarstva unutarnjih poslova RH www.mup.hr

A. Kako započeti poduzetničku djelatnost u RH

HITRO.HR servis:

Kako bi se što više pojednostavio i ubrzao postupak registracije **trgovačkog društva** i **obrta**, **Vlada Republike Hrvatske** je osnovala servis **HITRO.HR**.

- Svrha mu je podizanje razine usluga povećanjem brzine, učinkovitosti, fleksibilnosti i transparentnosti rada državne uprave.
- HITRO.HR na jednom mjestu građanima i poduzetnicima omogućuje brži i jednostavniji pristup informacijama i uslugama.

- Prva u nizu HITRO.HR usluga je osnivanje **društva s ograničenom odgovornošću (d.o.o.)**.
- Na šalterima HITRO.HR unutar Financijske agencije (FINA) u svim većim gradovima u Hrvatskoj može se na jednom mjestu na lakši i brži način osnovati trgovačko društvo i obrt i dobiti sve potrebne informacije. U ostalim mjestima obrti se registriraju kroz 118 ureda za gospodarstvo jedinica lokalne samouprave i on-line se upisuju u centralni obrtni registar pri MGRP-u.

Napomena: I dalje postoji mogućnost registriranja **d.o.o.** (kako je uobičajeno za ostale vrste trgovačkih društava) preko javnog bilježnika ili odvjetnika, no **usluge** HITRO.HR-a pri registriranju d.o.o. su besplatne.

Usluge HITRO.HR-a su također besplatne pri registriranju **obrta**. No, i dalje možete prijavu osobno podnijeti u nadležnom uredu državne uprave u županiji i njegove ispostave, odnosno Uredu Grada Zagreba, na čijem području će biti sjedište obrta.

Što je FINA (Financijska agencija) i njena uloga u HITRO.HR servisu?

FINA je vodeća servisna institucija u financijskom sektoru. Svojim se polustoljetnim iskustvom te kvalitetom i brzinom svoje usluge, nametnula kao nezaobilazan čimbenik, ne samo financijskog, nego i gospodarskog života u zemlji. Ujedno se profilirala i kao pouzdan davatelj usluga i partner svim ključnim nositeljima financijskog i gospodarskog života u Republici Hrvatskoj.

Sve je na jednom mjestu:

- obrasci potrebni za osnivanje trgovačkog društva ili obrta
- uplatnice s naznačenim svotama novaca koje trebate uplatiti prilikom osnivanja trgovačkog društva ili obrta
- korak po korak procedura osnivanja trgovačkog društva ili obrta
- popis gradova u RH gdje postoji servis HITRO.HR

1. Osnivanje trgovačkog društva

Trgovačko je društvo pravna osoba čiji su osnivanje i ustroj uređeni **Zakonom o trgovačkim društvima** koji se kontinuirano prilagođava standardima Europske unije (*Narodne novine* br. 111/93, 34/99, 121/99 vjerodostojno tumačenje, 52/00-Odluka USRH i 118/03). Upis društva u sudski registar uređen je Zakonom o sudskom registru i Pravilnikom o načinu upisa u sudski registar. Trgovačko društvo može osnovati svaka domaća ili strana pravna ili fizička osoba. Prema Zakonu, u Hrvatskoj se može osnovati društvo kapitala ili društvo osoba:

- Društvo kapitala: **društvo s ograničenom odgovornošću (d.o.o.)** s 20.000 kuna (oko 2.700 eura) temeljnog kapitala (koje je najčešći oblik trgovačkog društva u Hrvatskoj), dioničko društvo (d.d.) s 200.000 kuna (oko 15.000 eura) temeljnog kapitala
- Društvo osoba: javno trgovačko društvo (j.t.d.), komanditno društvo (k.d.), gospodarsko interesno udruženje (GIU), zadruga

Društvo s ograničenom odgovornošću (d.o.o.) trgovačko je društvo u koje jedna ili više pravnih ili fizičkih osoba ulažu temeljne uloge s kojima sudjeluju u unaprijed ugovor-

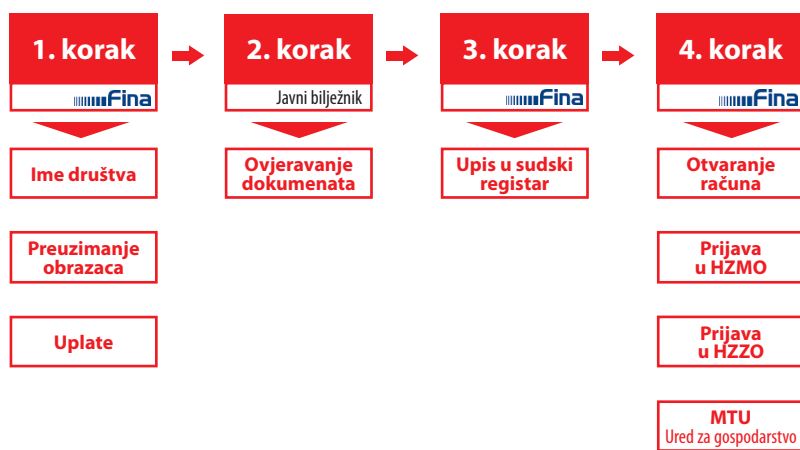
renom temeljnom kapitalu. Temeljni ulozi ne moraju biti jednaki. Nijedan osnivač ne može pri osnivanju preuzeti više temeljnih uloga, ali ih kasnije može steći. Poslovni udjeli ne mogu se izraziti u vrijednosnim papirima. Temeljni kapital društva s ograničenom odgovornošću mora biti izražen u valuti Republike Hrvatske - kunama. Najniži iznos temeljnoga kapitala ne može biti manji od **20.000 kuna** (oko 2.700 eura), s time da minimalno 10.000 kuna (oko 1.350 eura) mora biti uplaćeno prije upisa firme u sudski registar (kao pravna osoba, d.o.o. odgovara **samo** s temeljnim kapitalom). Napomena: Iako strani državljanin može osnovati d.o.o. i slobodno ulagati u RH, ne može poslovati ako prethodno nije ishodio poslovnu dozvolu koja je istodobno i odobrenje boravka i rada na području RH.

Za ostale informacije, kao na primjer pravni okvir osnivanja i oblici trgovačkih društava, pokretanja poslovne aktivnosti, itd., vidi web stranicu **Hrvatske gospodarske komore** (HGK), odnosno rubriku **Centar za poslovne informacije** na www.hgk.hr. Na ovoj web stranici dostupne su i adrese županijskih gospodarskih komora u RH, odnosno adresa Gospodarske komore Zagreb (www.zg.hgk.hr).

- Shematski prikaz koraka za osnivanje trgovačkog društva preko servisa HITRO.HR:

HITRO.HR

Osnivanje trgovačkog društva

NAPOMENE

Na HITRO.HR šalteru možete dobiti sve obrasce i obaviti sve uplate

Moraju biti nazočni svi osnivači čiji se potpis ovjerava

Nakon upisa društva u sudski registar potrebno je izraditi pečat

Sve obrasce dobit ćete na šalteru HITRO.HR

- FINA: Financijska agencija (gdje se nalazi HITRO.HR šalter)
- HZMO: Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje
- HZZO: Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje
- MTU: Minimalni tehnički uvjeti

2. Osnivanje obrta

Obrt je samostalno i trajno obavljanje dopuštenih gospodarskih djelatnosti od strane fizičkih osoba sa svrhom postizanja dobiti koja se ostvaruje proizvodnjom, prometom ili pružanjem usluga na tržištu (Zakon o obrtu, *Narodne novine* 49/03, regulira područje osnivanja obrta).

Obrtnik je fizička osoba koja obavlja jednu ili više djelatnosti u svoje ime i za svoj račun (to znači da odgovara sa **svim** svojim posjedom), a pritom se može koristiti i radom drugih osoba.

Ovisno o uvjetima koji moraju biti ispunjeni, obrt može biti slobodan, vezan ili povlašten:

a. Slobodni obrti, za čije se obavljanje, kao uvjet, ne traži ispit o stručnoj osposobljenosti ili majstorski ispit.

b. Vezani obrti, za čije se obavljanje, kao uvjet, traži ispit o stručnoj osposobljenosti, završena srednja stručna sprema ili majstorski ispit, ovisno o zanimanju.

Napomena: Za osobe koje su se školovale u inozemstvu potrebno je priznanje inozemne kvalifikacije; više informacija na web stranici Ministarstva znanosti, obrazovanje i športa RH, www.mzos.hr, pod linkom „Priznavanje inozemnih školskih kvalifikacija“.

Za obavljanje slobodnog i vezanog obrta potrebna je **Obrtnica** koju izdaje nadležni ured državne uprave u županiji i njegove ispostave, odnosno Ured Grada Zagreba, na čijem području će biti sjedište obrta.

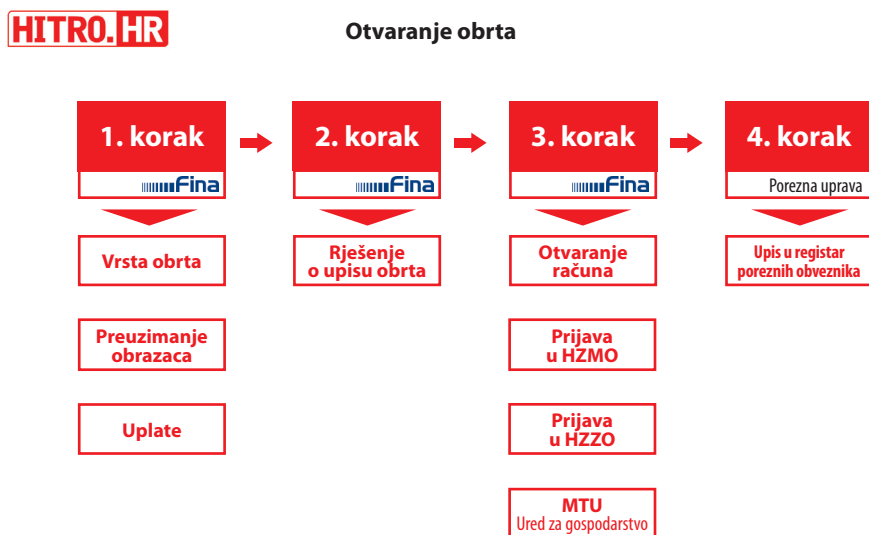
c. Povlašteni obrti koje obrtnik smije obavljati samo na temelju povlastice koju izdaje nadležno ministarstvo, ovisno o vrsti obrta.

Obrt se upisuje u **Obrtni registar** koji vodi nadležni ured državne uprave u županiji i njegove ispostave odnosno Ured Grada Zagreba, na čijem području će biti sjedište obrta.

Napomena: Strani državljanin može osnovati obrt, ali ne može započeti obavljati djelatnost ako prethodno nije ishodio poslovnu dozvolu koja je istodobno odobrenje boravka i rada na području RH.

Za ostale informacije, kao na primjer pravni savjeti, kreditiranje i poticanje, poslovno povezivanje, oblik poslovanja, itd., vidi web stranicu Hrvatske obrtničke komore (HOK) www.hok.hr, posebno link „Savjetodavna služba“. Na ovoj web stranici dostupne su adrese županijskih obrtničkih komora u RH, odnosno adresa Obrtničke komore Zagreb (www.okz.hr).

- Shematski prikaz koraka za otvaranje obrta preko servisa HITRO.HR:

NAPOMENE

Na HITRO.HR šalteru možete dobiti sve obrasce i obaviti sve update

Nakon primitka obrtnice potrebno je izraditi pečat

Nakon upisa u obrtnički registar prijavite početak obavljanja obrta na šalterima HITRO.HR

Prije početka obavljanja obrta pribavite rješenje o minimalnim tehničkim uvjetima za prostor

FINA: Financijska agencija (gdje se nalazi HITRO.HR šalter)
 HZMO: Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje
 HZZO: Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje
 MTU: Minimalni tehnički uvjeti

Više informacija:

- www.hitro.hr
- E-mail: info@hitro.hr
- Info telefon 0800 0080
- vidi također: www.fina.hr

B. Usluge informiranja i poticajne mjere za poduzetništvo

Prikaz postojećih usluga i mjera po institucijama:

1. Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva (MGRP)

Vlada Republike Hrvatske, te MGRP kao njezin sastavni dio, poduzimaju stalne napore i predlažu cjelovita zakonska i druga rješenja radi osiguranja optimalnog ozračja za razvoj gospodarstva i društva u cjelini.

U ovom ministarstvu možete naći **ključne informacije, usluge i potpore** koje se odnose na **poduzetništvo**:

1.1. Zakon o poticanju ulaganja

Zakon o poticanju ulaganja (*Narodne novine*, br. 138/06, vidi www.nn.hr), koji je u primjeni od početka 2007. godine, **uređuje poticanje ulaganja domaćih i stranih pravnih ili fizičkih osoba** koje obavljaju gospodarsku djelatnost i sudjeluju u prometu roba i usluga.

Poticajne mjere jesu:

- a. Porezne povlastice
 - b. Carinske povlastice
 - c. Potpora za opravdane troškove otvaranja novih radnih mjesta povezanih s ulaganjem
 - d. Potpora za opravdane troškove usavršavanja povezanih s ulaganjem
 - e. Poticajne mjere za osnivanje i razvoj tehnoloških razvojno-inovacijskih centara i strateških aktivnosti poslovne podrške
 - f. Poticajne mjere za velike projekte ulaganja – projekti ulaganja od značajnoga gospodarskog interesa
- a. Porezne povlastice
- Porezne olakšice se odobravaju, ovisno o visini ulaganja i osiguranju zapošljavanja određenog broja zaposlenika, prema slijedećim kriterijima:

VISINA ULAGANJA	STOPA POREZA NA DOBIT	TRAJANJE POVLASTICE	MINIMALNI BROJ ZAPOSLENIH
1,5 mil. €	10%	10 god.	10
1,5 - 4 mil. €	7%	10 god.	30
4 - 8 mil. €	3%	10 god.	50
više od 8 mil. €	0%	10 god.	75

b. Carinske povlastice

- Prilikom uvoza opreme koja čini ulaganje ne plaća se carina na robu iz poglavlja Carinske tarife 84., 85., 86., 87. (osim osobnih vozila sa zapreminom motora većom od 1500 kubičnih centimetara), 88., 89. i 90. Zakona o carinskoj tarifi. Carinske povlastice za ulaganja iz ovoga Zakona prestaju važiti danom pristupanja Hrvatske u članstvo Europske unije.
- c. Potpora za opravdane troškove otvaranja novih radnih mjesta s ulaganjem
- Nositelju poticajnih mjera koji osigura otvaranje novih radnih mjesta povezanih s ulaganjem u područjima (županijama), odobrit će se potpora u odnosu na registrira-

nu stopu nezaposlenosti za proteklu godinu, a prema podacima Državnog zavoda za statistiku.

d. Potpora za opravdane troškove usavršavanja povezane s ulaganjem

- Nositelju poticajnih mjera koji osigura otvaranje novih radnih mjesta povezanih s ulaganjem odobrit će se bespovratna novčana potpora za usavršavanje radnika na novim radnim mjestima.

e. Poticajne mjere za osnivanje tehnološko-inovacijskih centara i strateških aktivnosti poslovne podrške

- U slučaju projekata osnivanja i razvoja tehnološko-inovacijskih centara i osnivanja i razvoja strateških aktivnosti poslovne podrške, poticajne mjere odobravaju se za projekte tehnološki razvojno-inovacijskih centara i strateških aktivnosti poslovne podrške.

f. Poticajne mjere za velike projekte ulaganja – projekti ulaganja od značajnoga gospodarskog interesa

- U slučaju velikih projekata ulaganja od značajnoga gospodarskog interesa, uzima se u obzir:
 - visina i značaj ulaganja za ukupan gospodarski razvoj i zapošljavanje
 - ravnomjerni regionalni razvoj
 - razvoj područja u kojima registrirana stopa nezaposlenosti prelazi nacionalni prosjek i
 - razvoj same gospodarske grane u koju se ulaže.

Odobrenje i nadzor

Pravne osobe koje namjeravaju koristiti poticajne mjere na temelju Zakona o poticanju ulaganja podnose prijavu za odobrenje statusa nositelja poticajnih mjera, odnosno prijavu za korištenje poticajnih mjera Ministarstvu gospodarstva, rada i poduzetništva (Uprava za poticanje ulaganja i izvoz) prije početka ulaganja.

1.2. Slobodne zone u RH

Slobodna zona je dio teritorija RH, posebno ograđen i označen gdje se **gospodarske aktivnosti** obavljaju uz **posebne uvjete**.

- Prema **Zakonu o slobodnim zonama** (*Narodne novine*, br. 44/96), slobodne zone mogu se osnovati u području morske luke, riječnog pristaništa, uz međunarodnu prometnicu i drugdje, gdje postoje uvjeti.
- Zakon o slobodnim zonama harmoniziran je sa zakonima razvijenih zemalja, a poslovanje u njima karakterizira fleksibilnost - bez administrativnih barijera.
- Zona se može sastojati od više odvojenih dijelova.
- Slobodna zona se osniva temeljem koncesije koju daje Vlada RH. Koncesija se daje na temelju javnog natječaja ili javnog prikupljanja ponuda.

- Osnivači mogu biti samo domaće pravne osobe, a korisnici domaće i strane pravne i fizičke osobe. Korisnici s osnivačem sklapaju ugovor o obavljanju gospodarske djelatnosti u zoni.
- Trenutno u Hrvatskoj postoji 15 slobodnih zona.

U slobodnoj zoni:

- mogu se obavljati svi oblici trgovine s inozemstvom
- roba se može slobodno uvoziti i izvoziti
- roba može biti neograničeno uskladištena
- za robu se ne plaća carina ni porez, niti se primjenjuju druge mjere gospodarske politike
- stopa poreza na dobit smanjena je za 50% od propisane, što iznosi 10% i
- ako korisnik gradi ili sudjeluje u gradnji infrastrukturnih objekata u zoni, u iznosu većem od 1.000.000 kuna (oko 130.000 eura), u prvih 5 godina je oslobođen poreza na dobit.

U zoni se mogu obavljati sljedeće djelatnosti:

- proizvodnja roba
- oplemenjivanje robe
- trgovina na veliko
- posredovanje u trgovini
- pružanje usluga
- bankarski i drugi novčani poslovi i
- usluge osiguranja i reosiguranja osoba i imovine.

Trgovina na malo nije dozvoljena.

1.3. Poduzetničke zone u RH

Izravnim ulaganjima u poduzetničke zone Vlada RH stvara preduvjete za uvođenje niza poticaja za **razvoj malog i srednjeg poduzetništva**, prvenstveno kroz pogodnosti poduzetnicima kod izgradnje poslovnog prostora, na potpuno infrastrukturno opremljenom zemljištu.

- Projekt ima za cilj **poticanje i bržu izgradnju poduzetničkih zona** u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave, a u funkciji ravnomjernog razvoja Republike Hrvatske, bržeg rasta poduzetništva i povećanje zaposlenosti.

1.4. Daljnja poduzetnička infrastruktura

U RH postoji razvijena i razgranata poduzetnička infrastruktura (*business related infrastructure*) kojoj je osnova razvoj poduzetništva i gospodarstva te okupljanje poduzetnika:

- **Razvojne agencije** usmjerene su na sveukupni regionalni gospodarski razvoj. U RH osnovano je i djeluje 6 razvojnih agencija.
- **Poduzetnički centri** ustanovljeni su diljem Hrvatske, a zadaća im je nuditi potporu i intelektualnu infrastrukturu poduzetnicima tijekom njihova razvoja. U RH je osnovano i djeluje 27 poduzetničkih centara.

- **Poduzetnički inkubatori** pružaju već sagrađene poslovne prostore i logističku podršku poduzetnicima početnicima. U RH je osnovano i djeluje 16 poduzetničkih inkubatora.
- **Tehnološki parkovi/tehnologijski centri (Centri za transfer tehnologije):** Tehnološki park je mjesto na kojem se povezuju stručnjaci i poduzetnici koji žele ostvariti svoje gospodarske ciljeve temeljene na novim tehnologijama. U RH je osnovano i djeluje četiri Centra za transfer tehnologije.

Sve potrebne informacije (kao kontakt podaci prema gradovima i županijama u RH itd.) dostupne su na web stranici Poslovnog navigatora www.poslovni-navigator.hr (prethodno je potrebna registracija korisnika na jednostavan i besplatan način). Svrha Poslovnog navigatora je da svojim korisnicima, malim i srednjim poduzetnicima, bude konkretna podrška i da ih vodi kroz poslovni svijet.

1.5. Projekti poticanja poduzetništva

Program poticaja malog i srednjeg poduzetništva 2004-2008, usvojen na sjednici Vlade RH u svibnju 2004. godine, sadrži smjernice za sustavno unapređivanje gospodarstva.

- Malo i srednje poduzetništvo smatra se pokretačkom snagom hrvatskoga gospodarstva i okvir je za realizaciju poduzetničkih inicijativa koje čine osnovu gospodarstva.
- Program je kreiran u cilju ravnomjernijeg razvoja svih područja RH, stvaranja pozitivnog poduzetničkog ozračja, povećanja broja malih i srednjih subjekata, zaposlenosti i izgradnje novih poduzetničkih zona.
- Na osnovi smjernica iz Programa donose se godišnji operativni planovi za poticanje malog i srednjeg poduzetništva koji kroz provođenje projekata daju posebnu pozornost snažnijem poticanju konkurentnosti hrvatskih poduzetnika, razvoju poduzetničke infrastrukture, poticanju proizvodnje i povoljnom kreditiranju.

Aktualne projekte poticanja poduzetništva (malog i srednjeg poduzetništva) naći ćete pod linkom „Projekti poticanja poduzetništva“ na početnoj web stranici MGRP-a.

Više informacija:

- www.mingorp.hr
- E-mail za upite građana: info@mingorp.hr
- Info-telefon: Na jedinstvenom telefonskom broju 0800 234 505 poduzetnici, kao i oni koji to tek namjeravaju postati, mogu dobiti osnovne informacije o pokretanju samostalnog posla u obrtu, zadrugama i trgovačkim društvima, te informacije o postojećim poticajima za malo gospodarstvo (u MGRP djeluju Uprava za mala i srednja trgovačka društva i zadruga i Uprava za obrt te Uprava za poticanje ulaganja i izvoz).

2. Ministarstvo mora, turizma, prometa i razvitka (MMTPR)

2.1. Područja posebne državne skrbi (Zakon o područjima posebne državne skrbi, *Narodne novine*, br. 26/03 - pročišćeni tekst, 90/05)

Područja posebne državne skrbi zemljopisno su različita područja, koja uz zemljopisne, dijele još i neke druge razlike. Zajedničko obilježje svih tih područja je značajno razvojno zaostajanje za ostalim dijelovima Hrvatske.

Zaostajanje u gospodarskom, socijalnom, demografskom i ukupnom razvoju područja od posebne državne skrbi, rezultat je brojnih čimbenika i njihovog vrlo složenog međusobnog utjecaja. Ratna razaranja i snažne socijalne i gospodarske posljedice okupiranosti, od presudnog su utjecaja.

Za ova područja postoje:

- **poticajne mjere**, porezne, carinske i druge olakšice
- kreditni programi preko Fonda za regionalni razvoj, te Hrvatske banke za obnovu i razvitak (HBOR) i
- jamstva za kredite preko Hrvatske agencije za malo gospodarstvo (HAMAG).

Napomena:

Pod područjima od posebnog državnog interesa smatraju se, osim područja koja su određena Zakonom o područjima posebne državne skrbi, također i područja koja su određena Zakonom o otocima i Zakonom o brdsko-planinskom području, te ostalim propisima o područjima od posebnog interesa RH, za koje isto tako postoje posebne mjere i poticaji.

2.2. Turizam

Za razvoj turističkog sektora postoje programi **potpora i kreditiranja** i programi poticaja, npr. „**Poticaaj za uspjeh**“ (program kreditiranja malog obiteljskog poduzetništva u turizmu).

Napomena:

Mogućnosti ulaganja: Hrvatski fond za privatizaciju (HFP) planira privatizirati preostalu stratešku imovinu u turizmu i stoga traži investitore koji bi omogućili priljev svježeg kapitala, pristup tržištu, osigurali upravljački *know-how*, novu tehnologiju i operativnu efikasnost privatiziranim društvima (vidi www.hfp.hr).

Više informacija na web stranici Ministarstva mora, turizma, prometa i razvitka www.mmtpr.hr

3. Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodnoga gospodarstva (MPŠVG)

Na početnoj web stranici MPŠVG-a možete naći informacije o različitim **programima poticaja** koji su dostupni pod linkovima:

- „Javni natječaji“,
- „Usluge građanima“ (podlink „Poticaji“),
- „Razvojni projekti“: razvojnim projektima Ministarstvo potiče razvitak autohtonih proizvoda i djelatnosti, kojima se na taj način osigurava dobar položaj na tržištu, veća konkurentnost te se istodobno ističe vrijednost tradicije hrvatskih proizvoda i

- „SAPARD“ (pretpristupni fond EU): nadležna uprava za projekte prilagodbe s EU pri MPŠVG-u je Ravnateljstvo za tržišnu i strukturnu potporu u poljoprivredi (SAPARD Agencija).

Više informacija: www.mps.hr

4. Agencija za promicanje izvoza i ulaganja (APIU)

Agencija za promicanje izvoza i ulaganja je agencija Vlade Republike Hrvatske čija je osnovna zadaća pružanje besplatne **potpune usluge domaćim i stranim investitorima pri realizaciji ulagačkih projekata**, predlaganje mjera za unaprjeđenje ulagačkog okruženja te prezentacija Hrvatske u inozemstvu kao poželjne ulagačke lokacije.

APIU će svojim uslugama, znanjem i profesionalnim odnosom prema ulagačima raditi na proaktivnom traženju, privlačenju i realizaciji ulagačkih projekata koji uključuju proizvodnju roba i usluga visoke dodane vrijednosti namijenjene izvozu te stvaraju nova radna mjesta. APIU ima svoje lokalne razvojne agencije na cijelom području RH.

APIU pruža informacije o:

- ulagačkim projektima
- gospodarskom i pravnom okviru za ulaganja
- slobodnim zonama i tehnološkim parkovima
- nekretninama koje su raspoložive za ulagače

APIU aktivno sudjeluje pri izdavanju potrebnih dozvola, u procesu odobravanja poticaja te u **provedbi ulagačkog projekta od prvog kontakta, tijekom i nakon realizacije** (svaki inicijator projekta dobiva svog osobnog menadžera).

APIU povezuje ulagače s:

- Vladinim tijelima
- lokalnim i regionalnim institucijama
- komunalnim i infrastrukturnim tvrtkama
- financijskim, računovodstvenim, pravnim i ostalim poslovnim savjetnicima
- Agencija pruža usluge i inozemnim ulagačima koji već posluju u zemlji te predlaže Vladi poboljšanje postojeće zakonske regulative koja bi potaknula daljnja ulaganja i unaprjeđenje investicijskog i poslovnog okruženja

Više informacija: www.apiu.hr

5. Hrvatska banka za obnovu i razvitak (HBOR)

U hrvatskome bankarskom sustavu Hrvatska banka za obnovu i razvitak (čije je osnivač i 100%-ni vlasnik RH) ima **ulogu razvojne i izvozne banke osnovane sa svrhom kreditiranja obnove i razvitka hrvatskoga gospodarstva**, koje provodi kroz programe:

- poticanja malog i srednjeg poduzetništva (putem poslovnih banaka ili izravno kreditiranje)
- financiranja razvoja gospodarskih djelatnosti
- financiranja infrastrukturnih projekata
- financiranja turističkih projekata
- poticanja izvoza (te osiguranje izvoza)

s ciljem pružanja potpore malim i srednjim poduzetnicima te velikim gospodarskim subjektima pri ulaganjima, primjerice u:

- pokretanje privatnog poduzetništva (početnici)
- poljoprivredu
- turizam
- izvoz
- razvoj pronalazaka
- zaštitu okoliša
- poduzetništvo na otocima
- razvoj poduzetništva (malog, srednjeg i velikih subjekata)

Putem web stranice HBOR-a možete dobiti više informacija o uvjetima pojedinih kreditnih programa (www.hbor.hr).

6. Hrvatska Agencija za malo gospodarstvo (HAMAG)

Hrvatska Agencija za malo gospodarstvo posebna je institucija za razvoj i poticanje malog gospodarstva koja daje potporu **uglavnom putem jamstava za kredit**. Republika Hrvatska jamči za obveze HAMAG-a.

Ciljna grupa su mala i srednja privatna trgovačka društva, trgovci pojedinci, obrtnici, ustanove, zadruge, poljoprivredna gospodarstva i slobodna zanimanja, sa sjedištem odnosno prebivalištem u Republici Hrvatskoj.

Jamstveni programi:

- Garancijski program „Poljoprivreda“
- Garancijski program „Područja posebnog državnog interesa“
- Garancijski program „Rast i razvoj“
- Garancijski program „Novi poduzetnik“
- Garancijski program „Obrtni kapital“ i dr.

Više informacija: www.hamag.hr

7. Fond za regionalni razvoj RH

Vlada Republike Hrvatske osnovala je 2001. godine Fond za regionalni razvoj RH s ciljem **poticanja ujednačenog razvoja** Republike Hrvatske.

Misija Fonda za regionalni razvoj Republike Hrvatske jest financiranje inicijativa koje potiču uravnoteženi regionalni razvoj u Republici Hrvatskoj i podrška županijama i jedinicama lokalne samouprave u pripremi i provedbi razvojnih projekata.

Korisnici sredstava (putem programa i natječaja) su prvenstveno jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave (općine, gradovi i županije), a i drugi gospodarski subjekti (pravne i fizičke osobe, obrtnici i dr.) s područja Republike Hrvatske koja su određena Zakonom o otocima, Zakonom o područjima posebne državne skrbi, Zakonom o brdsko-planinskim područjima te s ostalih područja s posebno izraženim problemima razvoja i zapošljavanja.

Više informacija: www.fondrr.hr

8. Hrvatska gospodarska komora (HGK)

Osnovna uloga Hrvatske gospodarske komore, kao samostalne stručno-poslovne organizacije, je:

- zastupanje interesa gospodarstva prema kreatorima gospodarske politike (ministarstva, Vlada, Sabor)
- **promicanje hrvatskog gospodarstva u zemlji i inozemstvu**
- poduzimanje aktivnosti za unapređenje rada i poslovanja tvrtki

HGK pruža domaćim i stranim poslovnim ljudima mogućnost korištenja poslovnih informacija, usluga i kontakata. Oni se tako mogu obratiti različitim sektorima/centrima HGK prema potrebi. Glede potrebitih informacija vrijedno je znati da u Hrvatskoj gospodarskoj komori djeluju **Centar za poslovne informacije** i **Sektor za industriju**, dostupni na web stranici HGK, s uslugama pružanja informacija (o olakšicama za poslovanje, izvorima financiranja malog i srednjeg poduzetništva, poticajima i kreditima, postupku uvoza i izvoza roba na strana tržišta, propisima značajnih za gospodarstvo i dr.).

Na web stranici HGK također postoji link za sajmove u Republici Hrvatskoj.

Pri HGK djeluje Euro Info na čijim se internetskim stranicama www.euroinfo.hr mogu pronaći informacije o posljednjim natjecajima raspisanim u sklopu programa pomoći EU, kao i ostali natječaji.

Više informacija na www.hgk.hr (vidi također www.biznet.hr; BizNet je integrirani informacijski sustav HGK kojemu je cilj pružiti poslovne informacije i usluge te poticati razvoj elektroničkog poslovanja, ponajprije u svojstvu poslovnog servisa svojim članicama i svim korisnicima Interneta).

9. Hrvatska obrtnička komora (HOK)

HOK je samostalna stručno-poslovna organizacija obrtnika, trgovaca pojedinaca i trgovačkih društava koji u skladu sa **Zakonom o obrtu** (*Narodne novine* 49/03, pročišćeni tekst) obavljaju obrt. Ona **zastupa i predstavlja obrtnike** pred državnim i drugim tijelima u zemlji i inozemstvu.

Hrvatsko obrtništvo ima višestoljetnu tradiciju organiziranja u cehove, udruge i Komoru. Svrha tog organiziranja bila je i ostala zaštita i **promicanje interesa obrtništva**, rješavanje problema vezanih uz poslovanje obrtnika i uz strukovnu izobrazbu.

Više informacija, **stručne usluge i savjeti**: www.hok.hr

C. Porezni i carinski sustav

1. Porezni sustav

Na poslovanje uveliko utječu i porezni zakoni, naročito Zakon o porezu na dohodak, Zakon o porezu na dobit i Zakon o porezu na dodanu vrijednost, kao i Zakon o lokalnim porezima. U pogledu navedenih Zakona može se općenito ocijeniti da su porezni zakoni utvrdili višestruke olakšice, kako za obveznike poreza na dobit, tako i za obveznike poreza na dohodak, koji dugoročno mogu pridonijeti razvoju gospodarstva uopće, a time i malog gospodarstva.

Porezni tretman za rezidente i nerezidente je izjednačen, a pri oporezivanju nerezidenata uvažavaju se i sklopljeni ugovori o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja koje je Hrvatska potpisala sa 38 zemalja.

- Porez na dodanu vrijednost (PDV): **22%** (osim izuzeća od 0% na određene kategorije proizvoda i 10% na turizam)
- Porez na dobit: **20%**
- Porez na dobit po odbitku (može biti umanjen sukladno ugovorima o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja): **15%**
- Porez na dohodak: **15, 25, 35 i 45%**, ovisno o visini dohotka
- Porez na nasljedstva i darove: **5%**
- Porez na promet nekretnina: **5%**
- Porez na luksuzne proizvode: **30%**, itd.

Više informacija na web stranici Porezne uprave RH www.pu.mfin.hr

2. Carinski sustav

Sukladno Zakonu o carinskoj tarifi i Carinskom zakonu na uvoz robe u Hrvatsku, plaća se carina prema Carinskoj tarifi. Republika Hrvatska se kao članica WTO-a obvezala na postupno smanjenje carinske zaštite te primjenjuje ugovore o slobodnoj trgovini sa 37 zemalja, što govori u prilog njezinoj atraktivnosti kao lokacije za izvozno orijentiranu proizvodnju.

Prema Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju između Republike Hrvatske i EU koji je potpisan 2001. godine, EU je u dijelu koji se odnosi na slobodno kretanje roba gotovo u cijelosti i bez prijelaznog razdoblja ukinula carine i druga ograničenja na uvoz hrvatskih proizvoda. Također, od početka 2002. godine za većinu industrijskih proizvoda koji su podrijetlom iz EU ukinute su sve carine i količinska ograničenja.

Detaljnije informacije o carinskim tarifama možete pronaći na web stranici Carinske uprave RH www.carina.hr

D. Pravo vlasništva nad nekretninama

Postupak stjecanja prava vlasništva nekretnina za strane pravne ili fizičke osobe u Republici Hrvatskoj:

Stupanjem na snagu (25. srpnja 2006.) Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima (*Narodne novine*, broj 79/06.), Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija nije više nadležno za rješavanje zahtjeva stranih fizičkih i pravnih osoba za davanje suglasnosti za stjecanje prava vlasništva nekretnina u Republici Hrvatskoj.

Odredbom čl. 3. navedenog zakona određeno je da „strane fizičke i pravne osobe mogu, ako zakonom nije drugačije određeno, pod pretpostavkom uzajamnosti, stjecati vlasništvo nekretnina na području Republike Hrvatske, ako suglasnost za to dade **ministar nadležan za poslove pravosuđa Republike Hrvatske**“.

Slijedom navedenih izmjena, zahtjeve za davanje suglasnosti za stjecanje prava vlasništva nekretnina u Republici Hrvatskoj, strane fizičke i pravne osobe upućuju u Ministarstvo pravosuđa.

Vidi www.pravosudje.hr, link „Postupak stjecanja prava vlasništva nekretnina za strane pravne ili fizičke osobe u Republici Hrvatskoj“ (ovdje se može saznati postupak stjecanja prava vlasništva nekretnina za strane pravne ili fizičke osobe, te informacija/popis o reciprocitetu/uzajamnosti između Republike Hrvatske i ostalih država svijeta).

E. Koncesijska prava

Koncesijska prava mogu biti dodijeljena i stranim osobama ovisno o rezultatima javnog natječaja, na maksimalno razdoblje od 99 godina, odnosno 40 godina za poljoprivredno zemljište. Za svaku koncesiju plaća se godišnja naknada.

F. Dodatni korisni linkovi

Hrvatska udruga poslodavaca

www.hup.hr

Hrvatsko udruženje menadžera i poduzetnika – CROMA

www.croma.hr

Hrvatski savez zadruga

www.zadruga.hr

Središnji državni ured za upravu

www.uprava.hr

Državni zavod za intelektualno vlasništvo

www.dziv.hr

Hrvatski zavod za poljoprivrednu savjetodavnu službu

www.hzps.hr

Tržišni informacijski sustav u poljoprivredi

www.tisup.mps.hr

Hrvatska akademska i istraživačka mreža

www.carnet.hr

Dionički portal

www.transfer-biro.hr

Akademija Petar Zrinski

www.petarzirinski.hr

Poslovni portali:

www.privredni-vjesnik.hr

www.business.hr

www.liderpress.hr

www.poslovniforum.hr

www.biznis.hr

www.kompass.hr

3.3. INFORMACIJE O RADU U RH

Glavni zakonodavni okvir o radnim odnosima utvrđen je **Zakonom o radu** (*Narodne novine*, br. 137/04). Odredbe tog zakona jamče sigurnost i za poslodavca i za radnika.

- Neka specifična pitanja (poput zdravstvenog osiguranja i obrazovanja) detaljnije su uređena posebnim zakonima ili međunarodnim ugovorima koji su na snazi u Hrvatskoj.
- Radni odnos može također biti uređen kolektivnim ugovorom, sklopljenim između jednog ili više poslodavca ili udruge poslodavaca na jednoj i jedan ili više sindikata na drugoj strani.
- Svaki poslodavac koji zapošljava više od 20 zaposlenika mora imati sastavljen Pravilnik o radu koji će pokrivati sva područja vezana uz zapošljavanje i radnu snagu, posebno područja koja nisu striktno definirana Zakonom o radu pa ostavljaju mogućnost slobodnog odabira između više mogućnosti.

O zakonu o strancima: *Temeljem članka 2. stavka 1. Zakona o strancima – „Narodne novine“, broj: 109/03– strancem se smatra osoba koja nije hrvatski državljanin.*

- **Stranac** može raditi u RH na temelju **radne** ili **poslovne** dozvole. Da bi mogao **raditi** u RH, stranac prethodno mora ishoditi **radnu dozvolu**.
- U Republici Hrvatskoj postoji kvotni sustav radnih dozvola. Vlada Republike Hrvatske donosi odluku o godišnjoj kvoti (broju) radnih dozvola za produženje i za novo zapošljavanje (međutim, određenim kategorijama stranaca izdaju se radne dozvole koje ne ulaze u kvotu).
- Također, u slučajevima određenima Zakonom o strancima (*Narodne novine*, broj 109/03) stranac može raditi bez radne dozvole.
- Zahtjev za izdavanje radne dozvole strancu (**obrazac 9a Pravilnika o statusu stranaca u Republici Hrvatskoj**) **podnosi poslodavac** (pravna ili fizička osoba) mjerodavnoj policijskoj upravi/polijskoj postaji prema mjestu svog sjedišta.

Više informacija na web stranici Ministarstva unutarnjih poslova RH www.mup.hr

A. Hrvatski zavod za zapošljavanje (HZZ)

Hrvatski zavod za zapošljavanje ustrojen je Zakonom o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti kao **javna ustanova u vlasništvu Republike Hrvatske** sa zadaćom **rješavanja pitanja iz problematike vezane uz zapošljavanje i nezaposlenost** u najširem značenju tih pojmova.

Djelatnost Zavoda čine:

- posredovanje pri zapošljavanju
- profesionalno usmjeravanje
- materijalno osiguranje za vrijeme nezaposlenosti
- obrazovanje za zapošljavanje

HZZ posjeduje web stranicu sa dnevno ažuriranom ponudom slobodnih radnih mjesta u Hrvatskoj, te korisnim podacima za **posloprimce** i **poslodavce** (usluge poslodavcima i **poticajni programi za zapošljavanje**) vezani uz ponudu poslova, zakone, državne poticaje, ispostave zavoda i drugo.

Više informacija: www.hzz.hr

B. Dodatni pregled tržišta rada u RH

Također se možete informirati na sljedećim mjestima:

- Radna mjesta u **državnoj službi**: *Narodne novine*

Više informacija: www.nn.hr (vidi Oglasni dio)

- Radna mjesta na **privatnom tržištu**: „MojPosao“ i „posao.hr“

Više informacija: www.moj-posao.net i www.posao.hr

C. Dodatni korisni linkovi

Fond za razvoj i zapošljavanje

www.frz.hr

Ured za socijalno partnerstvo Republike Hrvatske

www.socijalno-partnerstvo.hr

**IV. CARINSKE OLAKŠICE PRI
UVOZU PREDMETA KUĆANSTVA I
GOSPODARSKOG INVENTARA KOD
DOSELJENJA U REPUBLIKU HRVATSKU**

Carinska olakšica pri uvozu predmeta kućanstva i gospodarskog inventara regulirana je člankom 22. stavak 1. i člankom 187. stavak 5. Carinskog zakona (*Narodne novine*, 78/99) te odredbama iz članaka 17. do 21. Uredbe o uvjetima i postupcima za ostvarivanje oslobođenja od plaćanja carine (*Narodne novine*, 5/07).

Korisnikom carinske olakšice iz članka 187. stavak 1. točka 11. i 12. Carinskog zakona mogu biti sve fizičke osobe, neovisno o državljanstvu, uz uvjet njihovog prethodnog neprekidnog boravka u inozemstvu od najmanje **dvanaest mjeseci** prije preseljenja u Republiku Hrvatsku, i to najčešće:

- hrvatski državljani koji su boravili ili radili u inozemstvu, ali i
- strani državljani koji su dobili odobrenje trajnog nastanjenja u Republici Hrvatskoj
- strani državljani koji su dobili odobrenje privremenog boravka u Republici Hrvatskoj

Korištenje olakšice se ostvaruje po doseljenju u Republiku Hrvatsku, kada se carinarnici podnose sljedeće isprave:

- pisani zahtjev za korištenjem povlastice
- potvrda diplomatske misije ili konzularnog ureda Republike Hrvatske ili druga odgovarajuća isprava, kojom se dokazuje prethodni neprekidni boravak u inozemstvu od najmanje 12 mjeseci
- hrvatska osobna iskaznica (tj. isprava o boravištu u Republici Hrvatskoj), odnosno za strance odobrenje Ministarstva unutarnjih poslova o boravku ili nastanjenju
- pisana izjava o danu preseljenja u Republiku Hrvatsku
- popis predmeta kućanstva koji se preseljavaju, s navođenjem dokaza o njihovom posjedovanju i uporabi u inozemstvu najmanje **šest mjeseci** prije njihova preseljenja

Predmeti kućanstva uz oslobođenje od plaćanja carine mogu se uvoziti u roku od **dvanaest mjeseci** od dana preseljenja. U posebno opravdanim slučajevima, ovaj rok se po zahtjevu korisnika i uz podnošenje dokaza o nastupu izvanrednih događaja, može produžiti za još najviše **dvanaest mjeseci**.

Carinska služba neće računati kao datum početka roka za korištenje olakšice datum potvrde diplomatske misije ili konzularnog ureda Republike Hrvatske, no tražit će dokaze (zrakoplovnu ili drugu prijevoznu kartu, žig u putovnici) ukoliko se datum potvrde i datum naveden u izjavi znatnije razlikuju (više od tri mjeseca).

Kao dokaz posjedovanja i korištenja predmeta kućanstva najmanje šest mjeseci u svom kućanstvu u inozemstvu, korisnik olakšice prilaže račune ili druge vjerodostojne isprave, no isto nije obvezatno. Ocjenu razdoblja prethodne uporabe daje uređujući carinski službenik na temelju pregleda robe.

Osobni automobili, koji potpadaju pod predmete kućanstva, uz ispunjenje propisanih uvjeta (godina dana prethodnog boravka i šestomjesečno prethodno vlasništvo) oslobađaju se od plaćanja carine i poreza na dodanu vrijednost (PDV), neovisno o zemlji prethodnog boravka korisnika oslobođenja, neovisno o zemlji uvoza i podrijetlu vozila.

Na sve osobne automobile se obračunava posebni porez, tzv. trošarina koja se obračunava sukladno odredbama Zakona o posebnim porezima na osobne automobile, ostala motorna vozila i zrakoplove (*Narodne novine*, 136/02).

Uz ispunjenje uvjeta propisanih člankom 187. stavak 1. točka 11., osobni automobili su oslobođeni i od provedbe homologacije.

Olakšica pri uvozu predmeta iz gospodarskog inventara odnosi se isključivo na oslobođenje od plaćanja carine, ali ne i od plaćanja PDV-a, obzirom da se ista ostvaruje putem nekog već registriranog oblika poduzetničke djelatnosti, koja je stoga obvezatno u sustavu PDV-a, te je plaćeni PDV predporez.

Gospodarska olakšica dozvoljava uvoz **samo rabljene opreme**, uz uvjet da je korisnik u inozemstvu obavljao samostalnu gospodarsku djelatnost (putem samostalne poduzetničke djelatnosti ili tvrtke), koju će nakon doseljenja nastaviti obavljati u Republici Hrvatskoj, te da uvozi predmete gospodarskog inventara koje je prije preseljenja rabio u okviru spomenute gospodarske djelatnosti u zemlji prethodnog boravka najmanje **dvanaest mjeseci**.

Predmeti gospodarskog inventara uz oslobođenje od plaćanja carine mogu se uvoziti najdulje do isteka razdoblja od **dvanaest mjeseci** od dana kada je gospodarska djelatnost u drugoj zemlji prestala s radom.

Pri uvozu donacijskih pošiljaka (članak 25. Uredbe) oslobođenje od plaćanja carine se ne odnosi na alkohol i alkoholna pića, duhan i duhanske proizvode te motorna vozila, osim vozila prve pomoći.

Za sve daljnje informacije u svezi korištenja carinskih povlastica pri uvozu predmeta kućanstva i gospodarskog inventara mjerodavno je:

Ministarstvo financija
Uprava za carinska pitanja
Alexandera von Humboldta 4a
10000 Zagreb
Republika Hrvatska
<http://www.carina.hr/>

V. PRIZNAVANJE INOZEMNIH VISOKOŠKOLSKIH KVALIFIKACIJA

Zahtjev za priznavanje inozemnih visokoškolskih kvalifikacija podnosi se Nacionalnom ENIC/NARIC uredu (Izvještajni centar o akademskoj pokretljivosti i priznavanju visokoškolskih kvalifikacija). Ured djeluje unutar Agencije za znanost i visoko obrazovanje koja je specijalizirana ustanova zadužena za pružanje stručne potpore Nacionalnom vijeću za znanost i Nacionalnom vijeću za visoko obrazovanje.

Postupak priznavanja inozemne obrazovne kvalifikacije pokreće se na zahtjev stranke i vodi na temelju dokaza i obavijesti o kvalifikaciji čije se priznanje traži.

Priznavanje - podrazumijeva formalno potvrđivanje vrijednosti inozemne obrazovne kvalifikacije, odnosno razdoblja obrazovanja, koje je izdalo nadležno tijelo radi omogućavanja pristupa obrazovanju i/ili zapošljavanju u Republici Hrvatskoj.

Stručno priznavanje – podrazumijeva priznavanje jednake pravne valjanosti inozemnoj visokoškolskoj kvalifikaciji s odgovarajućom domaćom visokoškolskom kvalifikacijom, kojom se omogućuje zapošljavanje i/ili pristup daljnjem obrazovanju u Republici Hrvatskoj.

Akademsko priznavanje – podrazumijeva izjednačavanje inozemne visokoškolske kvalifikacije s odgovarajućom domaćom visokoškolskom kvalifikacijom radi omogućavanja pristupa obrazovanju i/ili zapošljavanju u Republici Hrvatskoj.

Priznavanje razdoblja studija – podrazumijeva priznavanje razdoblja studija provedenog na inozemnoj visokoškolskoj ustanovi, radi omogućavanja pristupa obrazovanju i/ili zapošljavanju u Republici Hrvatskoj.

Dokumentacija za priznavanje inozemnih visokoškolskih kvalifikacija šalje se isključivo poštom na adresu: Agencija za znanost i visoko obrazovanje, Nacionalni ENIC/NARIC ured, Savska 41/8, 10000 Zagreb, Republika Hrvatska.

Za sve dodatne informacije u svezi priznavanja inozemnih visokoškolskih kvalifikacija mjerdavna je:

Agencija za znanost i visoko obrazovanje

Nacionalni ENIC/NARIC ured

Savska 41/8

10000 Zagreb

Republika Hrvatska

Tel. +385 1 6274 888 (utorak - petak, 09:00 - 12:00 te za hitne upite od 13:00 - 16:00)

<http://www.azvo.hr/>

E-mail: enic@azvo.hr

VI. PRIZNAVANJE INOZEMNIH ŠKOLSKIH KVALIFIKACIJA

Inozemne obrazovne kvalifikacije su školske svjedodžbe, diplome ili druge javne isprave, kojima se dokazuje završetak osnovne škole, niže škole u trajanju do dvije godine, ili srednje/strukovne (trogodišnje ili četverogodišnje škole), ili oblik stručne osposobljenosti i usavršavanja za određene poslove i zanimanja u Republici Hrvatskoj.

Priznavanje je upravni postupak koji se provodi radi priznavanja ili nepriznavanja inozemne obrazovne kvalifikacije u svrhu pristupa obrazovanju ili zapošljavanju u Republici Hrvatskoj, ili razdoblja obrazovanja radi nastavka obrazovanja u osnovnoj ili srednjoj školi u Republici Hrvatskoj.

Razdoblje obrazovanja je završeni razred, polugodište ili drugo razdoblje osnovne ili srednje škole koje je učenik pohađao u inozemstvu, a čije je pohađanje prekinuo radi nastavka ovog obrazovanja u odgovarajućem razredu osnovne ili srednje škole u Republici Hrvatskoj.

Rok za izdavanje rješenja je:

- **mjesec (30) dana** u manje složenim postupcima u kojima se ne mora provoditi posebni ispitni postupak, računajući od dana predaje urednog zahtjeva (uredan zahtjev je onaj koji sadrži svu potrebnu dokumentaciju za njegovo rješavanje), ili
- **dva mjeseca (60 dana)**, računajući od dana predaje urednog zahtjeva (u svim ostalim slučajevima)

U slučaju kada se preko nadležnih tijela mora provjeravati je li podnositeljeva inozemna obrazovna kvalifikacija autentična, odnosno jesu li predani dokumenti lažni ili su podnositelju zahtjeva izdani na zakonit način, rok za izdavanje rješenja prestaje teći, a nastavlja se danom zaprimanja očitovanja nadležnih tijela.

Zahtjevu za izdavanje rješenja mora se priložiti:

1. Za nastavak obrazovanja u osnovnoj školi:

- a) zadnja svjedodžba stečena u inozemstvu u originalu i original prijevoda na hrvatski jezik ove isprave koju izdaje stalni sudski tumač
- b) potvrda o državljanstvu (kopija domovnice ili putovnice)

2. Za nastavak obrazovanja u srednjoj školi (2., 3. ili 4. razred srednje škole):

- a) zadnja svjedodžba stečena u inozemstvu u originalu i original prijevoda ove isprave na hrvatski jezik koju izdaje stalni sudski tumač te kopije svjedodžbi svih razreda srednje škole
- b) potvrda o državljanstvu (kopija domovnice ili osobne iskaznice ili putovnice)

3. Za priznavanja završene osnovne škole u svrhu pristupa zapošljavanju ili obrazovanju u Republici Hrvatskoj:

- a) zadnja svjedodžba stečena u inozemstvu u originalu i original prijevoda ove isprave na hrvatski jezik koju izdaje stalni sudski tumač
- b) potvrda o državljanstvu (kopija domovnice ili putovnice)
- c) potvrda o uplati upravne pristojbe u iznosu od 200,00 kuna, u korist Državnog proračuna ili potvrda o općem oslobođenju od plaćanja upravne pristojbe, izdana u područnom uredu porezne uprave mjesta u kojem je stranka prijavljena, ili dokaz o statusu prognanika, izbjeglice i sl. prema članku 6. Zakona o upravnim pristojbama (*Narodne novine*, 8/96)

4. Za priznavanje završene niže ili srednje /strukovne škole u svrhu pristupa zapošljavanju ili obrazovanju u Republici Hrvatskoj:

- a) završna svjedodžba (diploma) stečena u inozemstvu u originalu i original prijevoda ove isprave na hrvatski jezik koju izdaje stalni sudski tumač te kopije svjedodžbi svih razreda srednje škole
- b) potvrda o državljanstvu (kopija domovnice ili osobne iskaznice ili putovnice)
- c) potvrda o uplati upravne pristojbe u iznosu od 200,00 kuna, u korist Državnog proračuna ili potvrda o općem oslobođenju od plaćanja upravne pristojbe, izdana u područnom uredu porezne uprave mjesta u kojem je stranka prijavljena, ili dokaz o statusu prognanika, izbjeglice i sl. prema članku 6. Zakona o upravnim pristojbama

5. Za priznavanje osposobljavanja ili usavršavanja u svrhu zapošljavanja u Republici Hrvatskoj:

- a) inozemna javna isprava (diploma/potvrda/uvjerenje) o završenom programu osposobljavanja ili usavršavanja u inozemstvu u originalu, original prijevoda ove isprave na hrvatski jezik koju izdaje stalni sudski tumač i kopija svjedodžbe o završenoj osnovnoj školi (osposobljavanje) ili završenoj srednjoj školi (usavršavanje)
- b) potvrda o državljanstvu (kopija domovnice ili osobne iskaznice ili putovnice)
- c) potvrda o uplati upravne pristojbe u iznosu od 200,00 kuna, u korist Državnog proračuna ili potvrda o općem oslobođenju od plaćanja upravne pristojbe, izdana u područnom uredu porezne uprave mjesta u kojem je stranka prijavljena, ili dokaz o statusu prognanika, izbjeglice i sl. prema članku 6. Zakona o upravnim pristojbama

6. Prema potrebi mogu se tražiti i drugi dokazi i podaci o predmetnoj kvalifikaciji.

Važne napomene:

- stranci dokazuju državljanstvo preslikom putovnice ili druge isprave priznate međunarodnim ugovorom
- osobe koje su promijenile ime/prezime uz zahtjev dostavljaju i rješenje nadležnog tijela ili kopiju vjenčanog lista
- za maloljetne učenike zahtjev podnosi zakonski zastupnik

- prijevodi na hrvatski jezik potrebni su za sve inozemne obrazovne kvalifikacije koje nisu izdane na hrvatskom jeziku ili latiničnom pismu
- prijevodi stalnih sudskih tumača za hrvatski jezik iz drugih država prihvaćaju se samo ako su ovjereni potpisom predsjednika nadležnog suda ili drugog tijela koje u toj državi izdaje ovlaštenje za rad stalnom sudskom tumaču
- za točnost podataka odgovara podnositelj zahtjeva
- za zahtjeve pod točkom 3., 4. i 5. uplaćuje se upravna pristojba.

Dokumentacija sa zahtjevom za priznavanje inozemnih školskih kvalifikacija podnosi se na adresu: Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, Strossmayerov trg 4, 10000 Zagreb, Republika Hrvatska.

Obrazac zahtjeva za priznavanje inozemnih obrazovnih kvalifikacija i razdoblja obrazovanja može se dobiti na porti Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa ili na internetskoj adresi: <http://public.mzos.hr/Default.aspx?sec=2339>.

O zahtjevu se rješava u:

**Odjelu za priznavanje inozemnih obrazovnih kvalifikacija
Uprave za zajedničke programe
Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa
Strossmayerov trg 4, 10 000 Zagreb
Republika Hrvatska
Tel. + 385 1 4594 444, 4594 585
<http://www.mzos.hr/>
E-mail: priznavanje@mzos.hr**

VII. ZDRAVSTVENO OSIGURANJE

Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija putem mreže diplomatskih misija i konzularnih ureda prikuplja podatke o potrebama naših građana u inozemstvu te koordinira između Hrvata izvan domovine i ministarstava nadležnih za ta pitanja pružajući relevantne podatke koji se tiču prava iz socijalnog (mirovinskog i zdravstvenog) osiguranja.

Republika Hrvatska ugovorima o socijalnom osiguranju s drugim državama uređuje prava na zdravstveno osiguranje, mirovinsko i invalidsko osiguranje, osiguranje za slučaj nesreće na poslu, osiguranje za slučaj nezaposlenosti i doplatak za djecu ovisno o obuhvatu hrvatskog zakonodavstva i zakonodavstva države ugovornice na koju se ugovori primjenjuju. Međudržavni ugovori o socijalnom osiguranju sklapaju se u cijelosti ili samo za određena prava, što ovisi o kompatibilnosti sustava između država ugovornica.

Hrvatski državljani koji žive u inozemstvu zainteresirani su prvenstveno za sklapanje ugovora koji reguliraju prava iz zdravstvenog i mirovinskog osiguranja kako bi povratkom u Republiku Hrvatsku mogli ostvariti jednaku ili približno jednaku razinu prava koja su ostvarivali u državi iz koje dolaze.

ZDRAVSTVENI SUSTAV U REPUBLICI HRVATSKOJ

Obvezno zdravstveno osiguranje

Zakonom o obveznom zdravstvenom osiguranju (*Narodne novine*, 85/06) utvrđena su prava i obveze osiguranih osoba u korištenju zdravstvene zaštite i drugih prava iz zdravstvenog osiguranja. Zdravstveno osiguranje je obvezno, a ostvaruje se putem Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje (HZZO).

Osnova za stjecanje svojstva osiguranika određena je zakonom (radni odnos u zemlji ili inozemstvu, bavljenje obrtom i poljoprivredom, primanje mirovine, invalidnine, nezaposlenost, vlasništvo nad privatnim poduzećem i dr.). Pravo na zdravstveno osiguranje može se ostvariti i osnovom važećih ugovora o socijalnom osiguranju.

Obveznici uplate doprinosa (osiguranici osobno ili njihovi poslodavci, odnosno socijalne ustanove i dr.) plaćaju doprinos za obvezno zdravstveno osiguranje u postotku osnovice koju čini, ovisno o kategoriji osiguranika, plaća, mirovina ili invalidnina, katastarski prihod od poljoprivrede ili paušalni iznos.

Dopunsko zdravstveno osiguranje

Primjenom Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju osiguranici su obvezni snositi dio troškova zdravstvene zaštite - dio cijene zdravstvene usluge. Dopunsko zdravstveno osiguranje oblik je zdravstvenog osiguranja kojim se osiguranim osobama osigurava plaćanje razlike između iznosa troškova zdravstvenih usluga koje snosi obvezno zdravstveno osiguranje do pune vrijednosti troška zdravstvene usluge. Dopunsko zdravstveno osiguranje je dobrovoljno i osobno zdravstveno osiguranje, a sklapa se na određeni rok.

Uz Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje, dopunsko osiguranje provode i privatni osiguratelji. Prava iz dopunskog zdravstvenog osiguranja moguće je ostvariti predočenjem iskaznice

dopunskog zdravstvenog osiguranja ili police dopunskog zdravstvenog osiguranja. Odlukom o vrsti i cijeni police dopunskog zdravstvenog osiguranja Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje utvrđena je cijena police u iznosu od 80,00 kuna mjesečno odnosno za umirovljenike 50,00 kuna mjesečno.

Dobrovoljno zdravstveno osiguranje

Osim obveznog i dopunskog zdravstvenog osiguranja Zakonom je propisana i mogućnost dobrovoljnog zdravstvenog osiguranja.

Dobrovoljno zdravstveno osiguranje ne ostvaruje se putem HZZO-a nego drugih pravnih osoba-osiguravatelja, a prava i obveze se osnivaju neposrednim ugovornim odnosima između građana i osiguravatelja. Ovim osiguranjem osiguranik osigurava razliku iznad vrijednosti zdravstvenih usluga koje mu se jamče putem obveznoga zdravstvenog osiguranja, odnosno veći standard zdravstvenih usluga od onih utvrđenih zdravstvenim osiguranjem u okviru HZZO-a.

UGOVORI O SOCIJALNOM OSIGURANJU S DRUGIM DRŽAVAMA

Države s kojima Republika Hrvatska ima riješeno pitanje zdravstvenog osiguranja temeljem sklopljenih ugovora o socijalnom osiguranju i konvencija preuzetih sukcesijom od bivše SFRJ možemo podijeliti u tri grupe.

Prva grupa obuhvaća sljedeće države: Austriju, Njemačku, Bosnu i Hercegovinu, Francusku, Italiju, Luksemburg, Makedoniju, Mađarsku, Nizozemsku, Belgiju, Sloveniju, Srbiju i Crnu Goru.

Osobe koje dolaze iz navedenih država (članovi obitelji aktivnih osiguranika i korisnici inozemnih mirovina i invalidnina i njihovi članovi obitelji) i imaju prebivalište (ili stalni boravak) u Republici Hrvatskoj, koriste zdravstvenu zaštitu u punom opsegu, sukladno hrvatskim pravnim propisima na osnovi potvrde o pravu na zdravstvenu zaštitu, koju izdaje inozemni nositelj kod kojeg je osoba zdravstveno osigurana. Temeljem potvrde svojstvo osiguranika u Republici Hrvatskoj se stječe prijavom mjesno nadležnom područnom uredu Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje (područni uredi Zavoda nalaze se u svakom županijskom središtu) odnosno njihovim ispostavama (u većim gradovima unutar županije).

Osnovom potvrde u područnom uredu HZZO-a izdaje se zdravstvena iskaznica HZZO-a osiguranicima koji imaju prebivalište u Republici Hrvatskoj.

Druga grupa obuhvaća sljedeće države: Češku, Poljsku, Veliku Britaniju.

Spomenute kategorije osoba koje dolaze iz navedenih država koriste zdravstvenu zaštitu u Republici Hrvatskoj temeljem konvencije na bazi reciprociteta tj. uzajamnog besplatnog liječenja (za Češku samo korisnici mirovine). Zdravstvena zaštita koristi se na osnovi zdravstvene iskaznice izdane osnovom putovnice ako se radi o stranom državljaninu, odnosno potvrde o pripadnosti inozemnom osiguranju te za korisnike mirovina kopije rješenja o pravu na mirovinu te države.

Treća grupa obuhvaća ostale države s kojima Republika Hrvatska nije sklopila ugovore odnosno ugovorom nije riješeno pitanje zdravstvene zaštite.

U slučaju prebivališta ili stalnog boravka u Republici Hrvatskoj zdravstvena zaštita ostvaruje se obveznom uplatom doprinosa za zdravstveno osiguranje. Obveznik plaćanja doprinosa, osnovica za obračun, stope doprinosa i druga pitanja vezana uz plaćanje doprinosa za obvezna osiguranja uređeni su Zakonom o doprinosima za obvezna osiguranja (*Narodne novine, 147/02*). Iznos osnovica za obračun doprinosa za obvezna osiguranja objavljuje se potkraj tekuće godine za svaku narednu kalendarsku godinu.

Korisnici mirovine i invalidnine s prebivalištem ili stalnim boravkom u Republici Hrvatskoj koji mirovinu ostvaruju isključivo od stranog nositelja, ako međudržavnim ugovorom nije drukčije uređeno, plaćaju 15% na osnovicu koju čini njihova mirovina, s tim da osnovica ne može biti viša od najniže mjesečne osnovice i koeficijenta 2. Najniža mjesečna osnovica iznosi 2.298,00 kuna (mjesečni doprinos u kunama iznosi 344,70), a najviša 4.596,00 kuna (mjesečni doprinos u kunama iznosi 689,40). Navedeni iznosi podložni su promjenama.

Osobe s prebivalištem u Republici Hrvatskoj koje zdravstveno osiguranje ne ostvaruju po drugoj osnovi, plaćaju doprinos za zdravstveno osiguranje u iznosu od 15% na najnižu mjesečnu osnovicu (344,70 kuna).

U svezi informacija o propisima o zdravstvenom osiguranju te o primjeni međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju, potrebno je obratiti se nadležnom područnom uredu Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje u mjestu prebivališta.

Za sve dodatne informacije u svezi zdravstvenog osiguranja mjerodavan je:

Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje
Margaretska 3
10000 Zagreb
Republika Hrvatska
<http://www.hzzo-net.hr/>

VIII. MIROVINSKO I INVALIDSKO OSIGURANJE

Ugovori na snazi koje je Republika Hrvatska sklopila nakon osamostaljenja sa sljedećim državama: Austrijom, Makedonijom, Švicarskom, Slovenijom, Slovačkom, Njemačkom, Kanadom, Češkom Republikom, Nizozemskom, kanadskom pokrajinom Quebec, Bosnom i Hercegovinom, Luksemburgom, Srbijom, Crnom Gorom, Italijom, Australijom, Bugarskom, Belgijom i Mađarskom.

Ugovori koje je sklopila bivša SFRJ, a koje je Republika Hrvatska preuzela i još ih primjenjuje su konvencije sa sljedećim državama: Danskom, Francuskom, Norveškom, Poljskom, Švedskom i Ujedinjenim Kraljevstvom Velike Britanije i Sjeverne Irske.

Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje (HZMO) je nadležan za provođenje postupka za ostvarivanje prava na inozemne mirovine iz svih država s kojima Republika Hrvatska ima ugovore o socijalnom osiguranju. U tom postupku HZMO zaprima i kompletira zahtjeve hrvatskih državljana za ostvarivanje prava na inozemnu mirovinu iz svih navedenih država, pri čemu rješava i pitanja prava na hrvatsku mirovinu. To vrijedi i obrnuto, pa hrvatski državljani koji žive u inozemstvu svoje zahtjeve podnose tamošnjim mirovinskim fondovima koji ih kompletiraju i prosljeđuju HZMO.

Navedene države, ako je potrebno za ispunjavanje uvjeta prema njihovim propisima, pribrajaju hrvatski mirovinski staž, kao što i HZMO za stjecanje prava na hrvatsku mirovinu pribraja inozemni mirovinski staž. Međutim, svaka država plaća mirovinu samo za dio staža ostvaren u njoj i svaka svoju mirovinu plaća izravno korisniku u drugoj državi. Isplata hrvatske i inozemne mirovine potpuno je neovisna jedna o drugoj. HZMO i inozemni mirovinski fondovi pružaju jedni drugima pravnu pomoć.

Hrvatski državljani, korisnici inozemnih mirovina, pri povratku u Republiku Hrvatsku, trebaju samo otvoriti devizni račun u nekoj od banaka te broj tog računa i promjenu adrese javiti inozemnom mirovinskom zavodu. Dakle, samo na osnovi izjave korisnika da želi isplatu u Republici Hrvatskoj, dobivene nove adrese i deviznog računa inozemni mirovinski zavodi isplaćuju svoje mirovine u Republici Hrvatskoj. HZMO posreduje i pomaže korisnicima u popunjavanju "potvrda o životu" koje inozemni mirovinski zavodi korisnicima šalju jednom godišnje.

Prema tome, za pravnu i stručnu pomoć pri isplati inozemnih mirovina, korisnici se trebaju u Republici Hrvatskoj javiti isključivo HZMO. "Potvrde o životu" također mogu ovjeriti u HZMO kao i kod javnih bilježnika. Isto tako, za vrijeme dok prebivaju u inozemstvu, korisnici mirovina u svakoj državi za pomoć i savjet trebaju se javiti isključivo mirovinskom zavodu koji im je priznao pravu na mirovinu. Svi mirovinski zavodi daju besplatnu stručnu pomoć i savjete korisnicima mirovine.

U slučaju stjecanja i isplate inozemnih mirovina iz država s kojima Republika Hrvatska nema ugovor o socijalnom osiguranju, HZMO ne posreduje, ali u tim kao i svim drugim slučajevima pruža stručnu pomoć u svojoj Središnjoj službi. U državama s kojima Republika Hrvatska još nema ugovor o socijalnom osiguranju, pomoć također pružaju diplomatske misije i konzularni uredi Republike Hrvatske sa sjedištem u tim državama.

Za sve dodatne informacije u svezi propisa o mirovinskom i invalidskom osiguranju te o primjeni međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju mjerodavan je:

Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje

Središnja služba

A. Mihanovića 3

10000 Zagreb

Republika Hrvatska

<http://www.mirovinsko.hr/>

**IX. STIPENDIJE ZA UČENIKE I STUDENTE
- PRIPADNIKE HRVATSKOG NARODA
IZVAN REPUBLIKE HRVATSKE**

Na temelju Pravilnika o stipendiranju učenika i studenata u Republici Hrvatskoj - pripadnika hrvatskog naroda izvan Republike Hrvatske Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija, Uprava za hrvatske manjine, iseljeništvo i useljeništvo dodjeljuje stipendije za spomenutu kategoriju hrvatskih državljana.

Stipendije su namijenjene pripadnicima hrvatskog naroda izvan Republike Hrvatske koji pohađaju srednje škole ili fakultete na teritoriju Republike Hrvatske.

Pravo na stipendiju može ostvariti učenik ili student koji zadovoljava sljedeće kriterije:

- pripadnik je hrvatskog naroda izvan Republike Hrvatske
- rođen je u inozemstvu i/ili je neprekidno živio u inozemstvu najmanje pet (5) godina
- ima boravište ili prebivalište u Republici Hrvatskoj u trajanju do najviše pet (5) godina
- upisuje ili nastavlja redovnu srednju školu u Republici Hrvatskoj, te upisuje ili nastavlja redovni dodiplomski studij u Republici Hrvatskoj
- upisuje razred ili godinu dodiplomskog studija bez ponavljanja razreda ili godine dodiplomskog studija (osim u slučaju mirovanja studentskih prava sukladno članku 88. stavak 1. točka 12. Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (*Narodne novine, 123/03*))
- redovno je upisao prvi razred srednje škole ili prvu godinu dodiplomskog studija
- redovno je upisao naredni razred ili višu godinu dodiplomskog studija
- ne stipendira se iz drugih izvora

Kandidati nakon objave Natječaja za dodjelu stipendija trebaju podnijeti sljedeću dokumentaciju:

- zamolbu za dodjelu stipendije s kratkim životopisom
- dokaz o pripadnosti hrvatskom narodu (domovnica kandidata ili rodni list jednog od roditelja koji je pripadnik hrvatskog naroda)
- potvrdu o redovno upisanom razredu srednje škole ili godine dodiplomskog studija
- potvrdu o boravištu ili prebivalištu u Republici Hrvatskoj
- dokaz o prethodnom školovanju u inozemstvu i/ili dokaz o neprekidnom životu u inozemstvu najmanje pet (5) godina
- presliku putovnice
- izjavu pod materijalnom odgovornošću da se ne stipendiraju iz drugih izvora

Stipendija se dodjeljuje učenicima i studentima za jednu školsku ili akademsku godinu, odnosno za 10 mjeseci u godini i to isključivo za vrijeme redovnog školovanja, odnosno studiranja. Napomena: Apsolventi ostvaruju pravo na 5 mjesečnih stipendija u akademskoj godini.

Mjesečni iznos stipendije za svaku kalendarsku godinu utvrđuje Povjerenstvo za dodjelu stipendija Ministarstva vanjskih poslova i europskih integracija, sukladno raspoloživim financijskim sredstvima.

Natječaj za dodjelu stipendija objavljuje se u tiskanim javnim glasilima u Republici Hrvatskoj i na internetskoj stranici Ministarstva www.mvpei.hr.

Za sve dodatne informacije u svezi stipendija mjerodavna je:

Uprava za hrvatske manjine, iseljništvo i useljništvo

Odjel za hrvatsko useljništvo

Petrićeva 5/6

10000 Zagreb

Republika Hrvatska

Tel. +385 1 4896 322, 4896 304

<http://www.mvpei.hr/hmiu/>

E-mail: hrvatsko.useljenistvo@mvpei.hr

**X. TEČAJ UČENJA HRVATSKOG
JEZIKA – CROATICUM/CROATICA ZA
PRIPADNIKE HRVATSKOG NARODA
IZVAN REPUBLIKE HRVATSKE**

Filozofski fakulteti Sveučilišta u Zagrebu i Splitu organiziraju tečaj učenja hrvatskog jezika Croaticum/Croatica u trajanju od dva semestra. Zimski semestar počinje u listopadu, a ljetni u ožujku svake godine. Program tečaja vode izvorni govornici i lektori hrvatskog jezika. Tečaj je podijeljen u stupnjeve primjereno razini poznavanja hrvatskog jezika.

Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija prema Pravilniku o naknadi za učenje hrvatskog jezika u Republici Hrvatskoj za pripadnike hrvatskog naroda izvan Republike Hrvatske preuzima obvezu plaćanja školarine za učenje jezika u trajanju od dva semestra za kandidate hrvatskog podrijetla s prebivalištem izvan Republike Hrvatske.

Prije početka nastave, objavljuje se Javni poziv za dodjelu naknade za učenje hrvatskog jezika putem diplomatskih misija i konzularnih ureda Republike Hrvatske i internetske stranice Ministarstva www.mvpei.hr.

Kandidati se prijavljuju za tečaj Odjelu za hrvatsko useljenišтво i trebaju dostaviti sljedeću dokumentaciju na hrvatskom jeziku:

- zamolba
- životopis
- preslika putovnice
- pisani dokaz o hrvatskom podrijetlu (domovnica ili rodni list jednog od roditelja ili predaka do 4. nasljednog reda koji je hrvatskog podrijetla)

Polaznici tečaja moraju imati policu zdravstvenog osiguranja važeću u Republici Hrvatskoj kao i potvrdu o nekažnjavanju izdanu od države iz koje dolaze kako bi u Ministarstvu unutarnjih poslova prijavili privremeni boravak za trajanja nastave.

Polaznici su dužni redovno pohađati nastavu te uz predočenje svjedodžbe o završenom semestru stječu pravo na pohađanje sljedećeg semestra.

Zamolbe kandidata zajedno s potrebnom dokumentacijom dostavljaju se na sljedeću adresu:

Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija, Uprava za hrvatske manjine, iseljenišтво i useljenišтво, Odjel za hrvatsko useljenišтво, Petrićeva 5/6, 10000 Zagreb, Republika Hrvatska.

ili putem elektronske pošte na adresu:
hrvatsko.useljenistvo@mvpei.hr

Za sve dodatne informacije u svezi tečaja hrvatskog jezika mjerodavna je:

Uprava za hrvatske manjine, iseljeništvo i useljeništvo

Odjel za hrvatsko useljeništvo

Petrićeva 5/6

10000 Zagreb

Republika Hrvatska

Tel. +385 1 4896 315, 4896 304

<http://www.mvpei.hr/hmiu/>

E-mail: hrvatsko.useljenistvo@mvpei.hr

XI. SLUŽENJE VOJNOG ROKA

Prava i dužnosti hrvatskih građana u pogledu vojne obveze reguliraju Zakon o obrani (*Narodne novine*, 33/02 i 58/02), Zakon o službi u oružanim snagama Republike Hrvatske (*Narodne novine*, 33/02), Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o obrani i Zakona o službi u oružanim snagama Republike Hrvatske (*Narodne novine*, 76/07), Pravilnik o izvršavanju vojne obveze (*Narodne novine*, 15/03) te Zakon o civilnoj službi (*Narodne novine*, 25/03).

Prigovor savjesti

Pravo na civilnu službu ostvaruje vojni obveznik koji zbog vjerskih ili moralnih nazora nije spreman sudjelovati u vojničkoj službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske. Prigovor u pismenom obliku vojni obveznik podnosi nadležnom uredu za obranu koji ga potom prosljeđuje Povjerenstvu za civilnu službu pri Ministarstvu zdravstva i socijalne skrbi.

Služenje vojnog roka

Novak koji u inozemstvu boravi od rođenja ili je s roditeljima otišao boraviti u inozemstvo prije nastanka novačke obveze, **neće se pozivati na služenje vojnog roka**, ali može podnijeti zahtjev za služenje vojnog roka putem diplomatske misije ili konzularnog ureda Republike Hrvatske, nadležne prema mjestu prebivališta.

Prethodno navedeni novak koji se iz inozemstva vrati u Republiku Hrvatsku, do kraja kalendarske godine u kojoj navršava 30. godina života, dužan je prijaviti se radi izvršavanja vojne obveze nadležnom uredu za obranu prema mjestu prebivališta.

Hrvatski sabor može donijeti odluku o nepozivanju novaka na obavezu služenja vojnog roka. Nakon donošenja odluke o nepozivanju novaka na služenje vojnog roka, novaci koji to žele mogu do kraja kalendarske godine u kojoj navršavaju 30. godina života biti upućeni na služenje vojnog roka i to u skladu s propisom o dragovoljnom služenju vojnog roka. Dragovoljno vojni rok mogu služiti i žene, koje u tom slučaju podliježu novačkoj obvezi.

Boravak u inozemstvu

Odobrenje za putovanje i boravak u inozemstvu može se izdati novaku tako da vrijedi najdulje do 30. lipnja kalendarske godine u kojoj novak navršava 27. godina života.

Pričuvnik koji ima ratni raspored i odlazi u inozemstvo na dulje od 90 dana obavezan je prijaviti boravak u inozemstvu nadležnom redu za obranu koji ga vodi u vojnoj evidenciji.

Pričuvnik ne može otputovati i boraviti u inozemstvu:

- ako mu je dostavljen poziv za vojnu obvezu
- ako ima vojno-stručnu specijalnost prijeko potrebnu za popunu Oružanih snaga Republike Hrvatske, i
- u ratnom stanju i neposrednoj ugroženosti Republike Hrvatske

Putovanje u inozemstvo i boravak u inozemstvu ročnika i pričuvnika dok su na izvršenju vojne obveze u Oružanim snagama uređuju se propisima o službi u Oružanim snagama.

Oslobađanje od služenja vojnog roka

Obveze služenja vojnog roka oslobađa se:

- osoba koja je ocijenjena nesposobnom za vojnu obvezu
- osoba koja se na temelju ugovora s Ministarstvom obrane najmanje dvije godine obrazovala u školama u zemlji ili inozemstvu u kojima se stječu vojna znanja ili vještine
- osoba koja je stekla hrvatsko državljanstvo naturalizacijom ili prirođenjem, a u državi čiji je građanin bila, regulirala je obvezu služenja vojnog roka
- osoba koja osim hrvatskog ima i strano državljanstvo, a regulirala je vojni rok u inozemstvu
- policijski službenik koji je podnio zahtjev za oslobađanje od obveze služenja vojnog roka i radi najmanje 12 mjeseci na poslovima policijskog službenika
- zaređeni svećenik, đakon i redovnik koji se zavjetovao te osoba istog statusa vjerskih zajednica u Republici Hrvatskoj koja je podnijela zahtjev za oslobođenjem od obveze služenja vojnog roka

Odgoda služenja vojnog roka

Moguća je samo do kraja lipnja kalendarske godine u kojoj vojni obveznik navršava 27. godina i to u sljedećim slučajevima:

- ako je jedini u kućanstvu koji privređuje (najdulje 1 godina)
- ako je zaposlen u statusu vježbenika ili prvi put (najdulje 1 godina)
- ako članovi kućanstva trebaju njegovu pomoć i njegu
- ako se iz njegovog kućanstva dvoje ili više ljudi upućuje u vojsku
- ako ima utvrđen datum za sklapanje braka (odgoda do 3 mjeseca)
- ako nastupi smrt člana obitelji
- ako je otvorio obrt ili samostalnu djelatnost
- ako dokaže da očekuje rođenje djeteta do odlaska na služenje

Ostale napomene

Nadležne diplomatske misije i konzularni uredi Republike Hrvatske dužni su zaprimiti i proslijediti zahtjeve vojnih obveznika za reguliranje statusa:

- **ocjenu sposobnosti za vojnu obvezu** (uz dostavljenu medicinsku dokumentaciju koja mora sadržavati specijalistički nalaz s dijagnozom po međunarodnoj klasifikaciji bolesti, ne stariji od 6 mjeseci; iznimno, vojni obveznik koji je zbog tjelesnog nedostatka ili teške bolesti očitо nesposoban za vojnu obvezu može dostaviti izvornu zdravstvenu dokumentaciju iz razdoblja nastanka očitog tjelesnog nedostatka ili teške bolesti)

- **oslobađanja od obveze služenja vojnog roka** (vojni obveznici koji su obvezu služenja vojnog roka regulirali u inozemstvu dostavljaju potvrdu nadležnog tijela države u kojoj su istu regulirali i dokaz o državljanstvu te države)*

Uz obvezni zahtjev stranke, dokumentacija mora biti u izvorniku i ovjerenom prijevodu na hrvatski jezik.

Za sve dodatne informacije u svezi služenja vojnog roka mjerodavno je:

Ministarstvo obrane
Služba za vojnu obvezu
Trg kralja Petra Krešimira IV br. 1
10000 Zagreb
Republika Hrvatska
Tel. + 385 1 4567 654
<http://www.morh.hr/>

VAŽNA NAPOMENA

Hrvatski sabor je na sjednici održanoj 4. listopada 2007. godine, na temelju članka 39.a stavka 1. Zakona o obrani (*Narodne novine*, 33/02, 58/02 i 76/07), donio Odluku prema kojoj se od 1. siječnja 2008. godine novaci neće pozivati na obvezu služenja vojnog roka.

*Ako u državi iz koje vojni obveznik dolazi ne postoji vojna obveza, to automatski znači da je on istu regulirao te u Republici Hrvatskoj ne mora služiti vojni rok (ali mora dostaviti gore navedene dokumente; ukoliko se već nalazi u Republici Hrvatskoj, vojni obveznik spomenute dokumente može zatražiti od veleposlanstva države iz koje je došao)

Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija
Uprava za hrvatske manjine, iseljeničtvo i useljeničtvo
Petrićeva 5/6, 10000 Zagreb
Republika Hrvatska
Tel. + 385 1 4896 310, 4896 300, 4896 304
Fax. + 385 1 4896 337
<http://www.mvpei.hr/hmiu>
E-mail: hrvatsko.iseljenistvo@mvpei.hr, hrvatsko.useljenistvo@mvpei.hr